

ΤΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ

Διάλεξις γενομένη ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ Κωνσταντινουπόλεως
τὴν 10 Δεκεμβρίου 1890

Τὴν σπουδαιότητα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, ἀπερ
παρουσιάζει σήμερον ἡ ἀλληλογραφία, χάρις εἰς
τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἀφ'
ἐνὸς καὶ τῆς συγκοινωνίας, ἀφ' ἑτέρου, οὐδεις ἄ-
γνωστὴ. Ὡς ἐκ τούτου, πάντα τὰ πρὸς τὴν ἀλλη-
λογραφίαν σχετιζόμενα, ἰδίᾳ δὲ τὰ πρὸς τὸ
ἀπόρρητον αὐτῆς, εἶναι γενικοῦ ἐνδιαφέροντος.
Πάντες ἔχομεν μακρὰν ἡμῶν ἢ συγγενεῖς ἢ
φίλους ἢ ἀπλῶς γνωστούς, μεθ' ὧν εὐρισκόμεθα
εἰς ἐπικοινωνίαν ἰδεῶν. Πάντες ἔχομεν μίαν τινα
ἀλληλογραφίαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐκτε-
ταμένην. Πάντας ἐπομένως ἐνδιαφέρει ὁ εἰς τὰς
ἀνταποκρίσεις ἡμῶν ὀφειλόμενος σεβασμὸς, καὶ
πάντες ἔχομεν συμφέρον νὰ γνωρίζωμεν τὰ εἰς
αὐτοῦ πηγάζοντα δικαιώματα, ὡς καὶ τὰ ὅρια
αὐτοῦ. Μήτοι πάντες δὲν ἐνδιαφερόμεθα π.χ. νὰ
γνωρίζωμεν ἐὰν ὁ εἰς τὰς ἀνταποκρίσεις ὀφειλό-
μενος σεβασμὸς πύξη ὅταν πρόκηται περὶ τοῦ
πατρὸς ἢ περὶ τοῦ συζύγου, ἐὰν δηλ. ὁ πατὴρ ἢ
ὁ σύζυγος ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ ἀποσφραγίσωσι
τὰς εἰς τὰ τέκνα ἢ τὰς συζύγους των ἀπευθυνο-
μένας ἐπιστολάς, καὶ ἐὰν ἐπομένως τὰ τέκνα καὶ
αἱ σύζυγοι ὀφείλωσι νὰ ὀφίστανται τὴν ἐξάσκη-
σιν τοῦ δικαιώματος τούτου;

Τῆς πρακτικότητος τοῦ ζητήματος οὕτως ὑπο-
δειχθείσης, ἐπιληφθῶμεν νῦν τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ.

Α'

Τὸ ἀπόρρητον τῶν ἐπιστολῶν, ἥτοι ἡ ἀπα-
χεύσις διὰ πάντας νὰ σεβῶνται τὰ ἐν ἐπιστο-
λαῖς γεγραμμένα, φαίνεται ἡμῖν συνέπεια τοῦ
ἀπαρραδίαστου τῶν σκέψεων. Πάντες γνωρίζομεν
ὅτι ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία, γενικῶς ἀνεγνωρισμένη
τὴν σήμερον, ἔχει ὡς φυσικὴν αὐτῆς συνέπειαν
τὸ ἀπαρραδίαστον τῆς κατοικίας, εἰς τὸ ὅποιον
γίνεται ἐξαιρέσις μόνον ὅταν πρόκηται περὶ τοῦ
γενικοῦ συμφέροντος τῆς ἀνακρίσεως ἐγκλημάτων.
Ἀφ' ἑτέρου, ἡ ἐλευθερία τῶν σκέψεων τοῦ ἀν-
θρώπου εἶναι σήμερον ἐπίσης γενικῶς ἀνεγνωρι-
σμένη. Ἐὰν λοιπὸν ἡ κατοικία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι
ἀπαρραδίαστος, δὲν εἶναι φυσικὸν καὶ δίκαιον
καὶ ἡ κατοικία τῶν σκέψεων αὐτοῦ, δηλαδή ἡ
ἐπιστολὴ, νὰ εἶναι ἐπίσης ἀπαρραδίαστος;

Εἶναι ἀληθές ὅτι, ἐὰν αἱ σκέψεις ἡμῶν εἶναι
ἀπαρραδίαστοι, δύο πρὸς τούτο ὑπάρχουσι λόγοι:
1) Ἡ ἠθικὴ καὶ ὁ ὁρθὸς λόγος διδάσκουσιν ἡμᾶς

νὰ σεβώμεθα τὸ ἀπόρρητον τῶν σκέψεων τῶν ἄλ-
λων. Διὸ καὶ ἀνήθικον θεωροῦμεν τὸν θέλοντα νὰ
παρρησιάσῃ τὸ ἀπόρρητον τοῦτο. 2) Ἐκτὸς τοῦ
πρώτου τούτου λόγου, αὐτὴ ἡ φύσις τῶν πραγ-
μάτων ἐπιβάλλει ἡμῖν καταναγκαστικῶς τὸν σε-
βασμὸν τῶν σκέψεων τῶν ἄλλων. Καὶ πράγματι,
ποία δύναμις εἶναι ἱκανὴ νὰ ἀποσπάσῃ ἀμέσως
ἀφ' ἡμῶν ὅ,τι ἡμεῖς θέλομεν νὰ κρύψωμεν; Βεβαίως
οὐδεμία. Ἀλλ' ἐκ τῶν δύο τούτων λόγων ὁ δεύτερος
ἐκλείπει, ὅταν τὰς σκέψεις μας ἐκθέσωμεν ἐν ἐ-
σφραγισμένῃ ἐπιστολῇ. Ἐκεῖνος ὅστις δὲν ἠδύ-
νατο πρὸ ἡλίγου μεταχειριζόμενος τὴν βίαν νὰ
μάθῃ τί διανοοῦμεθα, δύναται τώρα, μεταχειρι-
ζόμενος τὴν βίαν, νὰ ἀνοίξῃ τὴν ἐπιστολήν, ἐν ἣ
ἐγράψαμεν τὰς σκέψεις μας καὶ νὰ λάβῃ γνώσιν
αὐτῶν. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει καὶ ὅτι ἔχει τὸ
δικαίωμα νὰ τὸ κάμῃ. Ὁ πρῶτος τῶν δύο προ-
μνησθέντων λόγων ὀφίσταται πάντοτε. Ὅπως
δὲ ἡ ἠθικὴ καὶ ὁ ὁρθὸς λόγος, μας διδάσκουσι νὰ
σεβώμεθα τὸ ἀπόρρητον τῶν σκέψεων ἐνὸς ἐκά-
στου, ὅταν αὐταὶ ἐν τῷ νῦ μόνον ὑπάρχωσιν, οὕ-
τως ὀφείλομεν νὰ τὰς σεβώμεθα καὶ ὅταν αὐταὶ
ἐπὶ τοῦ χάρτου ἐγράφησαν. Ἐπίσης δὲ ἀνήθικον
θεωροῦμεν τὴν ἀποσφραγίζοντα ἐπιστολήν μὴ
ἀπευθυνομένην εἰς αὐτὴν καὶ ἀναγινώσκοντα αὐ-
τήν. Ἡ πράξις δὲ αὕτη, ὡς θὰ ἴδωμεν, δύναται
νὰ ἔχῃ καὶ νομικὰς δι' αὐτὸν συνεπείας.

Ἐννοοῦμεν ὅμως εὐκρίτως ἐκ τῶν προλεχθέντων,
ὅτι ὁ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον στιγματισμὸς τῆς
πράξεως ταύτης ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν βαθμὸν τῆς
ἀναπτύξεως τῶν ἠθῶν καὶ τῆς ἀνατροφῆς μιᾶς
κοινωνίας. Ἰδοὺ διατὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους
καὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ τέλους τοῦ παρελθόντος αἰ-
ῶνος τὸ ἀπόρρητον τῶν ἐπιστολῶν ἦτο ἥμισυ
σεβαστόν. Τοῦτο ἀληθεύει καὶ διὰ τὴν Ῥωμικὴν
πολιτείαν τὴν αὐτὴν δὲ σχεδὸν κατάστασιν τῶν
πραγμάτων ἀνεύρισται τις ἀκόμη κατὰ τὰς πα-
ραμονὰς τοῦ μεγαλειτέρου γεγονότος τῶν νεωτέ-
ρων χρόνων, τῆς Μεγάλης δολοφονίας Γαλλικῆς
ἐπαναστάσεως τοῦ 1789. Γράφων ὁ Κικέρων πρὸς
τὴν Ἀττικὴν λέγει: « Ὅφείλει τις νὰ ἀπέχῃ τοῦ
νὰ κάμῃ λόγον περὶ τῶν δημοσίων πραγμάτων,
τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν μὴ ὑπάρχοντος. »
Δεκαπέντε αἰῶνας κατόπιν, ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλ-
λίας Λουδοβίκος ΙΑ', ὅστις πρῶτος ἐκάνομι-
σε τὴν λειτουργίαν τῶν ταχυδρομείων, ἀπῆται

ὅπως οἱ ταχυδρομοὶ βεβαιώσιν ὅτι «αἱ ἐπιστολαὶ ἐξητάσθησαν καὶ δὲν περιεῖχον οὐδὲν τὸ ἐπιβλαβὲς διὰ τὸν βασιλέα».

Τοῖς πᾶσι δὲ τυγχάνει γνωστὸς ὁ ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΕ' εἰς τὸ ἄκρον ἔτος τῆς δραστηριότητος αὐτοῦ φθάσας *Mélas Thélauros* (Cabinet noir), ἐν ᾧ 6 ἢ 7 ταχυδρομικοὶ ὑπάλληλοι, ἀνωτέραν ὑπέκρινον διαταγὴν καὶ διαφορῶν τεχνισμάτων χοώμενοι, ἀπεσφράγιζον τὰς ἐπιστολάς, τὰς ἀντέγραφον καὶ ἀκολούθως πάλιν τὰς ἐσφράγιζον, φροντίζοντας νὰ ἀποκαταστήσωσι τὴν προτέραν αὐτῶν σφραγιδα. Ἴδου πῶς ἡ κυρία du Hausset ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν αὐτῆς γυνρίζει: ἡμῖν τὴν διοργάνωσιν καὶ τὴν ὄντως περιεργον λειτουργίαν τοῦ ἰδιαιτέρου τούτου καὶ μυστικοῦ γραφείου τῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, τοῦ λίαν δικαίως ἀποκαλεσθέντος Cabinet Noir: «Ἐξ ἢ ἑπτὰ ὑπάλληλοι τῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων ἐξέλεγον τὰς ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας ἦσαν διατεταγμένοι νὰ ἀποσφραγίσωσι, καὶ ἀπετύπων τὴν σφραγιδα λαμβάνοντας διαφοροὺς πρὸς τοῦτο προφυλάξεις: ἤνοιγον τὴν ἐπιστολήν, ἀντέγραφον τὸ περιεχόμενον τῆς, καὶ κατόπιν τὴν ἐσφράγιζον μετὰ τὴν ληψὴν ἀποτύπωμα. Ὁ τὰ τῶν ταχυδρομείων ἐπιτετραμμένος ἔφερε τὰ ἀντίγραφα εἰς τὸν βασιλέα τὴν Κυριακὴν...» Ἴδου πῶς ἐσέβητο ἄλλοτε τὰ μυστικὰ τῶν οἰκογενειῶν καὶ τῶν φίλων, καὶ ὅπως σεβασμὸς ἐπεφυλάττετο εἰς τὰς ἀνταποκρίσεις ἐνὸς ἐκείνου.

Διὰ πότην φράσιν τὸ ἀπαρξάστων τοῦ ἀπορήτου τῶν ἐπιστολῶν ἐπισήμως ἀνεκηρύχθη ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως τοῦ 1790, θεσπισάσης ἐν τῇ διατάξει τῆς 10 Αὐγούστου τοῦ ἔτους ἐκεῖνου ὅτι «τὸ ἀπόρητον τῶν ἐπιστολῶν δὲν δύναται ὑπ' οὐδενὸς καὶ δι' οὐδένα λόγον νὰ παραβιάσθῃ». Ἐτέρα διάταξις τῆς 26—29 Αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐπέβαλε τὴν ἔνορκον ὑπόσχεσιν τοῦ σεβασθῆναι τὸ ἀπόρητον τῶν ἐπιστολῶν εἰς πάντας τοὺς ταχυδρομικοὺς ὑπαλλήλους. Καὶ τρίτη διάταξις τῆς 10 Ἰουλίου 1791 ἀνέθετεν εἰς τὰ διοικητικὰ σώματα τὴν ἐπίβλεψιν τῆς ἐκτελέσεως καὶ τηρήσεως τῆς διατάξεως τῆς 10 Αὐγούστου 1790, τῆς τὸ πρῶτον θεσπισάσης τὸ ἀπαρξάστων τοῦ ἀπορήτου τῶν ἐπιστολῶν.

Ἡ ἀρχὴ αὕτη τοῦ ἀπαρξάστων τοῦ ἀπορήτου τῶν ἐπιστολῶν εὐρίσκειται ἀναγεγραμμένη σήμερον ἐν τῷ Συντάγματι τοῦ Βελγίου (ἄρθρον 22), ἐν τῇ Προκήρξει, ἣν ἔκαμε κατὰ τὸ 1867 ὁ τῆς Αὐστρίας νομοθέτης ἐπὶ τῶν γενικῶν δικαιομάτων τῶν πολιτῶν, καὶ ἐν τῷ Συντάγματι τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος τοῦ 1864 (ἄρθρον 20). Ἐν Γερμανίᾳ ἡ αὕτη ἀρχὴ εὐρίσκειται ἀναγεγραμμένη ἐν ταῖς διατάξεσι τῆς ὑπερεσίας τῶν ταχυδρομείων.

Πρῶγμα περιεργον, ἐκ πρώτης τοῦλάχιστον

ὄψεως, ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ ἀπόρητον τῶν ἐπιστολῶν εὐρίσκειται εἰς τὴν διάκρισιν τῶν κατὰ καιροὺς ὑπουργῶν, οἵτινες δύνανται νὰ διατάξωσι οὐ μόνον τὴν ἀποσφράγισιν μιᾶς ὠρισμένης ἐπιστολῆς, ἀλλὰ καὶ πασῶν τῶν ἐπιστολῶν, αἵτινες ἀπευθύνονται πρὸς τινα. Ἡ διάταξις αὕτη φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ἥμισυ φιλελεύθερος καὶ τὰ μάλα εὐνοϊκὴ εἰς αὐθαιρέσιαις. Τοῦτο δὲ βεβαίως φαίνεται πως ἀσυμφίβητον μετὰ τὴν φήμην τοῦ φιλελευτέρου τῶν Ἀγγλῶν. Δὲν θὰ ἐκπλήξῃ ὅμως πολὺ τοὺς γνωρίζοντας τὸ γενικὸν πνεῦμα τῆς ἀγγλικῆς νομοθεσίας καὶ τῶν ἀγγλικῶν ἠθῶν. Πολλὰ τοιαῦτα νομικὰ διατάξεις, δρακόντιοι ἔστιν ὅτε, ὑπάρχουσιν ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία εὐρίσκειται οὕτω ἐν ἔνδεχομένη ἀνάγκῃ, ὥπλισμένη μέχρις ὀδόντων. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονήσωμεν ὅτι τὰ ἀναγκωριζόμενα αὕτη ἔκτακτα δικαιώματα δὲν ἐξασκούνται πάντοτε ἐν πάσῃ αὐτῶν κή δριμύτητι, ὅτι πολλάκις ἐπὶ ὀλοκλήρους δεκάδας ἐτῶν ὑπνώττουσι, καὶ ὅτι ἡ ἐξάσκησις αὐτῶν περιορίζεται ἀδυσωπῆτως ὑπὸ τῶν λίαν ἀπαιτητικῶν, πλὴν μεμορφωμένων ἠθῶν καὶ τῆς πανισχύρου δημοτικῆς γνώμης. Πρόσφατον δὲ πολιτικὸν ἔργον καὶ κοινωνικὸν ἐπεισόδιον ἢ ἀποχώρησις τοῦ Πόρρελλ μαρτυρεῖ περὶ τῆς μεγάλης ταύτης ἰσχύος τῆς δημοτικῆς γνώμης ἐν Ἀγγλίᾳ. Οὕτω π. χ. τὸ εἰρημὸν δικαίωμα δύναται νὰ ἐξασκηθῇ ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς ὑπουργῶν εἰς τὰς ποινικὰς ἀνακρίσεις καὶ ὅταν ἡ ἀποσφράγισις μιᾶς ἐπιστολῆς ἢ μιᾶς σειράς ἐπιστολῶν δύναται νὰ διευκολύνῃ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἀναζητούμενων ἐνόχων. Σπανιότατα ὅμως διὰ νὰ μὴ εἰπω ποτέ, θὰ ἴδῃ τις τὸ κατ' ἀρχὴν ἀπερίοριστον τοῦτο δικαίωμα τῶν Ἀγγλῶν ὑπουργῶν ἐξασκούμενον ἀπὸ ἰδιοτροπίαν ἢ πρὸς ἰδιοτελῆ σκοπόν.

Β'

Εἶδαμεν μέχρι τοῦδε ποῖα εἶναι ἡ βῆσις τοῦ εἰς τὰς ἀνταποκρίσεις ὀφειλομένου σεβασμοῦ, καὶ ποῖαι αἱ νομοθετικαὶ αἱ καθιερούμεναι τὸ ἀπόρητον τῶν ἐπιστολῶν.

Ὄφειλομεν τῶρα νὰ ἐξετάσωμεν ἰον) εἰς τί συνίσταται ἀκριβῶς ὁ σεβασμὸς οὗτος, καὶ ποῖα τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποία ἐπιβαρύνει ἢ ὑποχρεώνει νὰ σεβασθῶσι τὸ ἀπόρητον τῶν ἐπιστολῶν.

2ον) Ποῖον τὸ κύρος τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης, ποῖαι δηλ. δύνανται νὰ ὄσιν αἱ συνέπειαι τῆς αθετήσεως αὐτῆς.

Ἐννοεῖται ὅτι ὅσα θὰ εἰπωμεν περὶ τοῦ ἀπορήτου τῶν ἐπιστολῶν ἐφαρμόζονται ἐξ ἴσου καὶ εἰς τὸ ἀπόρητον τῶν τηλεγραφημάτων. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὑπάρχει μικρὰ τις διαφορὰ: Ὅτι δηλ. τῶν τηλεγραφημάτων λαμβάνουσι γνώσιν τρίτοι, οἵτινες εἶναι οἱ ὑπάλληλοι τοῦ τηλεγραφείου. Αἱ κυβερνήσεις ὅμως καὶ αἱ νομοθετικαὶ φροντί-

ζουσι νὰ ἐξαλείψωσι ὅσον ἐνεστί τὴν ἐντεῦθεν παροτρύνοντα κίνδυνον, ἀπαιτούσαι παρ' αὐτῶν ρητὴν ὑπόσχεσιν, πολλῶν ἐνορκῶν, ὅτι δὲν θὰ ἀνακοινώσωσι εἰς οὐδένα τὸ περιεχόμενον τῶν τηλεγραφημάτων. Οὐχ ἔττον, μετ' ὄλας τὰς προφυλάξεις ταύτας τὸ ἀπόρητον δύναται νὰ παραβιάσθῃ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ παραβιάσαντες αὐτὸ ἐκτίθενται εἰς βαρεῖας ποινάς. Ὡς καὶ εἰς τὰς ἄλλας δυσχερέτους δι' αὐτοὺς συνέπειας, τὰς ὁποίας θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

Ἀπ' ἐναντίας, ἐννοεῖται εὐκόλως ὅτι, ὅτι θὰ εἰπωμεν περὶ τοῦ ἀπορήτου τῶν ἐπιστολῶν δὲν δύναται, ὡς εἰκός, νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὰ ταχυδρομικὰ δελτάκια (cartes postales), τὰ ὁποῖα στέλλονται ἀνοικτὰ.

Τῆς διπλῆς ταύτης παρατηρήσεως γενομένης, ἐπιληθθῶμεν τῆς ἐκθέσεως τῶν δύο ἡμῶν ζητημάτων.

1) Καὶ πρῶτον, ποῖα δύνανται νὰ ὄσι τὰ πρόσωπα τὰ ὀφείλοντα νὰ σεβασθῶσι τὸ ἀπόρητον μιᾶς ἐπιστολῆς; Ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην φαίνεται ἀπλουστᾶτα. Τοῦ περιεχομένου μιᾶς ἐπιστολῆς ὄντος κοινῶς εἰς δύο τοῦλάχιστον πρόσωπα, τὸν γράφοντα καὶ ἐκεῖνον δι' ἣν ἐγράφη, πὰς τρίτος, μὴ ἔχων μίαν τῶν δύο τούτων ἰδιοτήτων, ὀφείλει νὰ σεβασθῇ τὸ ἀπόρητον τῆς ἐπιστολῆς. Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη, ἢ ἐπιβαρύνουσα πάντα τρίτον, διπλῆν ἔχει τὴν σημασίαν. 1) Πὰς τρίτος στερεῖται τοῦ δικαιώματος νὰ ἀποσφραγίσῃ καὶ κατὰ ἰσχυρότερον λόγον νὰ ἀναγνώσῃ ἐπιστολήν εἰς ἄλλον ἀπειθυνομένην. 2) Ἐὰν κατὰ τύχην ὁ τρίτος οὗτος ἔλαβε γνώσιν τοῦ περιεχομένου μιᾶς ἐπιστολῆς, ὑποχρεοῦται νὰ μὴ κοινοποιήσῃ τὸ περιεχόμενον τοῦτο εἰς οὐδένα.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ νομίσωμεν ὅτι ἡ δευτέρα τῶν δύο τούτων ὑποχρεώσεων ἐπιβαρύνει μόνον τοὺς τρίτους. Ἐκεῖνος πρὸς ἣν ἐγράφη ἡ ἐπιστολή ὀφείλει ἐνίοτε νὰ μὴ κοινοποιήσῃ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς. Τοῦτο συμβαίνει ὅταν ἡ ἐπιστολὴ εἶναι ἐμπιστευτικὴ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ παραλήπτης τῆς ἐπιστολῆς δὲν δύναται νὰ κοινοποιήσῃ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς.

Ἐδῶ ὅμως ἐγείρεται τὸ ζήτημα: Πότε μίαν ἐπιστολήν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐμπιστευτικὴ; Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου δὲν εἶναι τόσο εὐκόλος ὅσον φαίνεται. Ἡ δυσκολία δὲ προέχεται, διότι εἶνε ἀδύνατον νὰ τεθῇ γενικὸς κανὼν καὶ ὀρισμὸς ἐκ τῶν προτέρων τοῦ ἐμπιστευτικοῦ τῶν ἐπιστολῶν. Τὸ ἐμπιστευτικὸν τοῦτο εἶναι ὅλος σχετικὸν καὶ ἐξήρηται ἐκ τῶν προσώπων καὶ τῶν περιστάσεων.

Ἀντὶ γενικῆς ἀρχῆς, τινὲς ἐπρότεινον ὑποθέσεις présomptions, δυνάμει τῶν ὁποίων νὰ κρίνται τὸ ζήτημα ἐὰν μίαν ἐπιστολήν εἶναι ἢ ἐμπιστευτικὴ. Οὕτω π. χ. νομολόγοι τινὲς σέ-

πονται ὅτι πᾶσα ἀνταπόκρισις ἀνταλλαγσομένη μεταξὺ τῶν μελῶν μιᾶς οἰκογενείας ὑποτίθεται ἔχουσα ἐμπιστευτικὸν χαρακτήρα, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας ἢ μεταξὺ ἐμπόρων ἀλληλογραφία ὑποτίθεται στερομένη τοῦ χαρακτῆρος τούτου. Μικρὰ σκέψις ἀρεστὴ ὅπως κατὰ τὴν τὸ ἐπιλόλαιον ἔμα δὲ καὶ τὸ βεβαιωμένον τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἣτις εἶναι σχεδὸν τὸ ἀντίθετον τῆς ἀληθείας. Καὶ πράγματι, μήτοι τὸ μυστικὸν καὶ τὸ ἐμπιστευτικὸν δὲν εἶναι ὁ κανὼν παρὰ τοῖς ἐμπόροις; Μία ἀκοιτομυθία δύναται νὰ προσενήσῃ αὐτοῖς μεγάλας ζημίας ἢ νὰ καταστρέψῃ μίαν ἐπιχερῆ αὐτῶν πράξιν. Ποῖος δὲ εἶναι ὁ ἔμπορος ὅστις θὰ συγκατατεθῇ ποτε νὰ λαμβάνῃ ὁ τυχὼν γνώσιν τῆς ἀλληλογραφίας του; Ἀπ' ἐτέρου δὲ, ἐὰν ἐξετάσῃ τις τὰς μεταξὺ συγγενῶν ἀνταλλαγσομένας ἐπιστολάς, πόσαι ἐξ αὐτῶν εἶναι ἐμπιστευτικαί, ἰδίως ἐὰν λάθῃ τις ὑπ' ὅψιν τὰς διαφορὰς συγκατορησίου καὶ ἐκεῖνας αἱ ὁποῖαι γράφονται διὰ νὰ γράφονται; Ἡ ἀναλογία λοιπὸν μεταξὺ τῶν δύο τούτων κατηγοριῶν ἐπιστολῶν εἶναι μάλλον ἀνίστορος. Μακρὰν ὅμως ἡμῶν ἡ ἰδέα τοῦ νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι πᾶσα ἐμπορικὴ ἐπιστολὴ εἶναι ἐμπιστευτικὴ, οὔτε ὅτι δὲν ὑπάρχουσι συγγενικαὶ τοιαῦται. Τὸ δὲ συμπέρασμα: ὅτι ἀπόλυτος καὶ γενικὸς κανὼν πρὸς διάκρισιν τῶν ἐμπιστευτικῶν ἐπιστολῶν ἀπὸ τῶν μὴ τοιούτων εἶναι ἀδύνατον νὰ τεθῇ.

Τὸ ἀσφαλέςτερον, νομίζομεν, εἶναι νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν πρὸς παντὸς τὴν πρόθεσιν (intention) τῶν προσώπων καὶ τὰς περιστάσεις, καὶ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐμπιστευτικὴ πᾶσαν ἐπιστολήν περιέχουσαν σκέψεις, ὧν ἡ πρὸς τρίτους γνωστοποίησις δύναται νὰ παράσῃ παρανόμως ἠθικὴν ἢ ὕλικὴν ζημίαν εἰς τὸν γράφοντα τὴν ἐπιστολήν. Ἴδου ἐν παραδείγματι, τὸ ὅποιον μὰς παρέχει πρόσφατον γεγονός: εἰς πάντας γνωστοτόν. Εἰς ἐπιστήμων κάμνει μίαν σπουδαίαν ἀνακάλυψιν καὶ τὴν γράφει εἰς ἕνα φίλον του. Εἶναι προφανές ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶναι ἐμπιστευτικὴ, διότι ἐὰν ὁ φίλος οὗτος γνωστοποιήσῃ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς, τρίτος τις δύναται νὰ οικειοποιηθῇ τὴν ἐφευρέσιν, νὰ τὴν ἐκμεταλλεῖται, καὶ νὰ προσενήσῃ οὕτω παράνομον ζημίαν εἰς τὸν ἐφευρέτην. Ἀπ' ἧς ὅμως ἡμέρας ὁ ἐφευρέτης τύχῃ διπλώματος μονοπωλίου καὶ δημοσιεύσῃ ἢ ἴδιος τὴν ἀνακάλυψιν του, ἢ ἐπιστολῆ, ἢ τῶς ἐμπιστευτικὸν χαρακτήρα ἔχουσα, παύει πλέον τοῦ νὰ εἶναι ἐμπιστευτικὴ, καὶ ἐπομένως ἢ παραλήπτης αὐτῆς δύναται νὰ τὴν γνωστοποιήσῃ ἀτιμωρητῆ, διότι ἡ γνωστοποίησις αὕτη δὲν δύναται πλέον νὰ βλάψῃ τὸν ἐφευρέτην.

Τὸ κοιτῆριον, τὸ ὅποιον ἐπρότειναν, δύναται πῶς νὰ δυσκολευθῇ τὴν λύσιν τοῦ κολούθου ζητήματος; Μίαν ἐπιστολήν ἰθρυτικὴν δύναται νὰ

θεωρηθῆ ὡς ἐμπιστευτικὴ καὶ ἐπομένως ὡς ἐμπόδιζουσα τὸν παραλήπτην ἀπὸ τοῦ νὰ τὴν γνωστοποιήσῃ; Ἄναμφιβόλως, ὅταν τοιαύτη τις ἐπιστολὴ παρουσιασθῆ ἐνώπιον τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς καὶ λάθῃ αὐτῇ γινῶσιν αὐτῆς, δύναται ἐκ τούτου νὰ προκύψῃ ζημίαι διὰ τὸν γράψαντα, ὅστις δύναται νὰ καταδικασθῆ καὶ εἰς ἀποζημίωσιν, καὶ εἰς πρόστιμον καὶ δὴ καὶ εἰς φυλάκισιν. Σημειώσατε ὅμως ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὴν ἐνδεχομένην τούτων ζημίαν αὐτὸς ὁ ἴδιος προεκάλεσεν, ἢ ἐπιστολὴ αὐτῆ καθ'ἑαυτὴν ἀποτελεῖ τὴ συστατικὸν στοιχεῖον μιᾶς παρνόμου πράξεως, ἐνὸς πλημμελήματος, καὶ ἐπομένως ἢ ἐνώπιον τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς γνωστοποιήσῃ αὐτῆς καθίσταται ἀναγκαῖα, ὅπως δικαιολογηθῆ καὶ βρασιθεῖ ἢ πρὸς τὴν τιμωρίαν καὶ ἀποζημίωσιν κινηθῆσα ἀγωγῇ. Ἐκτὸς δὲ τοῦ ἐπιστημονικοῦ τούτου λόγου, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐμπιστευτικὴ ἐπιστολὴ περιέχουσα ὕβρεις διὰ τὸν παραλήπτην.

Ἀπαντήσαμεν οὕτως εἰς τὸ πρῶτον τῶν δύο προταθέντων ζητημάτων: Τίς ὑποχρεοῦται νὰ σεβασθῆ τὸ ἀπόρητον τῶν ἐπιστολῶν. — Εἶδαμεν ὅτι κατ' ἀρχὴν μὲν πᾶς τοίσιος, εἰς μερικὰς δὲ περιστάσεις καὶ αὐτὸς ὁ παραλήπτης.

2) Ἐλθωμεν τῶρα εἰς τὸ δεύτερον, τὸ ὅποιον βεβαίως καὶ πολλοὶ ἐξ ἡμῶν μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης καθ'ἑαυτοὺς ἔθεσαν. Καὶ πράγματι δὲν ἀρκεῖ νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὸ ἀπόρητον τῶν ἐπιστολῶν. Πρέπει καὶ νὰ γνωρίζωμεν ποῖαι δύνανται νὰ εἶναι αἱ συνέπειαι τῆς παραβίασεως τοῦ ἀπορητοῦ τούτου. Ἡ ἠθικὴ μορφή, εἰς ἣν ἐκτίθεται ὁ παραβιάζων τὸ ἀπόρητον μιᾶς ἐπιστολῆς ἀπέναντι ὄλων τῶν λογικῶν καὶ νομοθετημένων ἀνθρώπων, δὲν εἶναι, ὡς εὐκόλως ἐννοεῖται, ἀρκετῆ δι' ἐκεῖνον ὅστις ἀπέδειξεν ἤδη ἀρκούτως τὴν λεπτότητά του καὶ τὴν ἰδιορρυθμίαν αὐτοῦ ἠθικὴν διὰ τῆς ἀνθρῶκου πράξεως, εἰς ἣν πρέβῃ. Πᾶσα ἀθέτησις ὑποχρεώσεως συνεπάγεται νομικὰς συνέπειας. Ἰδῶμεν λοιπὸν ποῖαι τινες δύνανται νὰ ᾧσιν αἱ συνέπειαι τῆς παραβίασεως τοῦ ἀπορητοῦ τῶν ἐπιστολῶν.

Πρὸς τοῦτο ποῖπον νὰ διακρίνωμεν ἂν ἡ παραβίασις αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τινος ὑπαλλήλου τῆς υπηρεσίας τῶν ταχυδρομείων, ἢ ὑπὸ προσώπου ξένου ὄλων πρὸς τὴν υπηρεσίαν ταύτην.

Ὅσον διὰ τὴν πρῶτην περίπτωσιν, ὑπάρχουσι πανταχοῦ ποινικαὶ διατάξεις κατὰ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, οἵτινες καταχωροῦνται τῆς θέσεως αὐτῶν. Ἐκτὸς τῆς ποινῆς ταύτης, ὁ τὸ ἀπόρητον μιᾶς ἐπιστολῆς παραβιάζων ταχυδρομικῶς ὑπἄλληλος δύναται νὰ καταδικασθῆ δικαστικῶς εἰς ἀποζημίωσιν, ἂν ἢ πρᾶξις αὐτοῦ προξένησε βλάβην τινὰ εἰς τὴν ἀποστολὰ ἢ εἰς τὴν παραλήπτην.

Ἐλθωμεν τῶρα εἰς τὴν περίπτωσιν, τὴν πλέον συνήθη, καθ' ἣν τὸ ἀπόρητον μιᾶς ἐπιστολῆς παραβιάζεται ὑπὸ προσώπου ὄλων ξένου εἰς τὴν υπηρεσίαν τῶν ταχυδρομείων. Ποῖαι τινες δύνανται νὰ ᾧσιν δι' αὐτὸ αἱ συνέπειαι τῆς παραβίασεως ταύτης;

Ἐδῶ μία ἄλλη διάκρισις ἀποδίδει ἀναγκαῖα.

Ἄφρηθιμῶκαμεν ἤδη μερικὰ Κράτη, ἐν οἷς ἡ νομοθέτης ρητῶς προβλέπει καὶ τιμωρεῖ τὴν παραβίασιν τοῦ ἀπορητοῦ τῶν ἐπιστολῶν. Ἡ τιμωρία αὕτη συνίσταται εἴτε εἰς φυλάκισιν εἴτε εἰς πληρωμὴν προστίμου, ἐκτὸς τῆς ἀποζημίωσης εἰς ἣν δύναται νὰ καταδικασθῆ τις, ὅταν ἐκ τῆς παραβίασεως τοῦ ἀπορητοῦ προέκυψε ζημίαι τις διὰ τὸν γράψαντα τὴν ἐπιστολήν. Ἡ παραβίασις τοῦ ἀπορητοῦ τιμωροῦται αὕτη καθ'ἑαυτήν.

Πρέπει ὅμως νὰ ὑπολογίζωμεν, ὅτι δυστυχῶς εἰς τὰ πλεῖστα τῶν Κρατῶν ὁ νομοθέτης δὲν προβλέπει ρητῶς τὸ ἀπόρητον τῶν ἐπιστολῶν, οὔτε τιμωρεῖ ἀπ' εὐθείας τοὺς παραβιάζοντας αὐτό. Εἰς τὰ Κράτη ταῦτα ἡ παραβίασις τοῦ ἀπορητοῦ μιᾶς ἐπιστολῆς δὲν δύναται βεβαίως νὰ τιμωρηθῆ αὕτη καθ'ἑαυτήν, ὡς πλημμέλημα ἰδιαιτέρου, ἀφοῦ ὁ ποινικὸς νόμος σιωπᾷ. Ἡ τῶν ἠθῶν καὶ τῆς δημοσίας γνώμης μομφὴ εἶναι τότε ἡ μόνη ἔμμετος συνέπειαι τῆς παραβίασεως ταύτης καὶ τὸ μόνον κῦρος τοῦ ἀπορητοῦ τῶν ἐπιστολῶν.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονήσωμεν ὅτι ἡ παραβίασις τοῦ ἀπορητοῦ τῶν ἐπιστολῶν δύναται νὰ προξενήσῃ ζημίαν εἴτε εἰς τὸν γράψαντα εἴτε εἰς τὸν παραλήπτην ἐπιστολῆς. Εἰς ὅλας δὲ τὰς νομοθεσίας ὑπάρχει ἡ τῆς λογικῆς καὶ τοῦ φυσικοῦ δικαίου ἀρχὴ ὅτι: *Pāsa ζημία ὑποχρεοῖ τὸν προκαλέσαντα αὐτὴν νὰ τὴν ἀπορροῦσῃ πληρόντων ἀποζημιῶν.* Ἴδε π. γ. ἔθρ. 1382 τοῦ Γαλ. Ἀστ. Κώδ.). Ὁ παραβιάζων λοιπὸν τὸ ἀπόρητον μιᾶς ἐπιστολῆς δύναται νὰ καταδικασθῆ εἰς ἀποζημίωσιν ὅταν προκύψῃ ζημίαι τις ἀπὸ τὴν πράξιν του. Ζημίαι εἴτε ὀλική εἴτε ἠθικὴ, καὶ εἴτε διὰ τὸν γράψαντα εἴτε διὰ τὸν παραλήπτην. Παρατηρεῖτε ὅμως εὐκόλως ὅτι, ὑπὸ τὴν ἀράτος τῶν ἀτελῶν βεβαίως τούτων νομοθεσιῶν, δὲν τιμωρεῖται ἡ παραβίασις τοῦ ἀπορητοῦ τῶν ἐπιστολῶν αὕτη καθ'ἑαυτήν ὡς παρνόμος πράξις, ἀλλὰ συνεπεῖξ τῆς βλάβης καὶ τῆς ζημίας, ἣν προεκάλεσεν. Ἐπομένως, καὶ τὸ συμπέρασμα τοῦτο εἶναι ἡμιστὰ εὐχάριστον, ἐλλείψει τοιαύτης ζημίας ἢ πράξης μὲνει ἀτιμώρητος, τούλάχιστον ὑπὸ νομικῶν ἐπισημ.

Τοιαῦται ἐν συντόμῳ αἱ διαφοροὶ συνέπειαι, τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἔχη ἡ παραβίασις τοῦ ἀπορητοῦ τῶν ἐπιστολῶν. Τοιαῦτον τὸ κῦρος τῆς πάντας ἐπιβαρυνούσης ὑποχρεώσεως τοῦ σεβασθῆναι τὸ ἀπόρητον τοῦτο.

(Ἐπειτα συνέχεται ΜΙΧΑΗΛ Σ. ΚΕΠΕΤΖΗΣ σ. 5.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΔΙΑΒΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΑΡΧΗ, ΤΟ ΤΕΛΟΣ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΕΣΙΑΝΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Γυναίκες οὐδὲν γρῆμ' ἀνὴρ ληίζεται
ἰσθλῆς ἀμείνων
Σίμων. Ἄμορφ.

Πρόλογος

Πρῶτος μπῆκε μέσα 'ς τὴν σάλα ὁ κ. Λεονῆς μετὰ μεγάλη βία, καὶ πολλὴ ἀπόρησις, πὸς κανεῖς ἄλλο; ἀπ' τοὺς προσκαλεσμένους; Δὲν εἶχε φτάσει προημέτερα του. Ἡ κυρία Σιδέρη ἦταν ἐννομένη μὲ μεγάλη πολυτέλεια, καὶ τὴν ἐπίασε ἐκεῖ ποῦ κοιτάζονταν μπροστὰ 'ς τὸ μεγάλο καθρέφτη τῆς σάλας, κι' εἰσάχθη μὲ τὴν ἅρση τοῦ μαντιλιοῦ τὰ φρόνιδα τῆς. Μόλις ὅμως ἄξαφνα εἶδε τὸν κ. Λεονῆ, καὶ γίωσις γλήγορα, ἔπειτα, κἀνοντας τὴν ἀδιάφορα, ἔρχοντο ν' κερίζεται μὲ τὸ μαντιλί.

— Ἄ καλησπέρα, κύριε Λεονῆ, εἶπε.

— Καλησπέρα σας, κυρία μου. Βλέπω πὸς εἶμαι ὁ πῶς πρόθυμος ἀπ' ὄλους σας τοὺς φίλους.

— Σὰς εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προθυμίαν σας... Εἶναι τόσο βαρετὸ νὰ περιμένῃ κανεῖς μοναχὸς τοῦ μισθῆ ὥρα ἀκόμα...

Μεγάλῃ στενοχωρίᾳ ἐπίασε τὸν κ. Λεονῆ.

— Σὰς παρακαλῶ νὰ μὲ συχωρεῖστε, μουρμουρίζω. Πρῶτη φορὰ ποῦ μετὰ γελᾷ τὸ ρολοῖ μου, κι' ὡς τόσο τὸ νόμιζα ὡς τώρα πῶς σωστὸ κι' ἀπ' τὸν ἴδιον τὸν Πάπα...

Καὶ μιλοῦντας αὐτά, ἔβγαλε ἀπ' τὴν τσέπη τὸ μαλακτικόν του ρολοῖ, καὶ παρατήρησε μ' ἀπορία μεγάλη πὸς τὰ λόγια τῆς κυρίας Σιδέρη τέταρταν ὡς τὸ τελευταῖο δευτερόλεπτο. Μὰ ἐκεῖ ποῦ κοίταξε αὐτὸς τὸ ρολοῖ καταζαλισμένος, τὸν κοίταξε κι' ἐκεῖνον ἡ κ. Σιδέρη χαμογελώντας μ' ἓνα χαμόγελο πολλὸ μαργιόλο.

Μὰ δὲν ἦταν δυνατό νὰ κοιτάξῃ ὁ κ. Λεονῆς τὸ ρολοῖ ὡς τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Σὴν ἄρα λοιπὸν τὸ κεφάλι λίγο λίγο καὶ μὲ κόπο — λές καὶ τὸν τραβοῦσε τοῦ ρολοιοῦ τὸ πρόσωπο σὰ φιδιοῦ μᾶτι — κι' ἐτοιμάζονταν νὰ μουρμουρίσῃ καὶ πάλι συχώρεσι. Ὅταν ὅμως εἶδε τὸ περιγελαστικὸν ἐκεῖνο χαμόγελο, σὰ νὰ κατάλαβε τὸ νόμῳ του, κακίνισε σὲ κάθε μέρος ἄτριχο τοῦ προσώπου του, καὶ τὰ παρακάλια ποῦ μισομασούσε τὰ κατάπιε γιὰ πάντα.

— Πρέπει ὅμως καὶ νὰ πῶ, κύριε Λεονῆ, τοῦ ἔκαν' ἐκεῖνο, πὸς σας εὐχαριστῶ πολλὴ γιὰ τὴν προθυμίαν σας, μὰ σας εὐχαριστῶ γιὰ λογαριασμὸ ἄλλου...

— Ἦμουν βέβαιος, σας βεβαιώνω...

— Αὐτὸς ὁ ἄλλος θὰ τὸ καταχαίρουνταν, νὰ μάθαινε τί ἔτυχε.

— Κυρία μου, νὰ σας τὸ ξηγήσω πὸς ἔγινε τὸ λάθος...

— Θὰ φροντίσω ὅμως νὰ τὸ μάθῃς.

Ὅλον αὐτὸ τὸν καιρὸ ὁ κ. Λεονῆς ἔβγαζε καὶ ξανάβαζε πάλι σ' τὴν τσέπη τὸ μαντιλί, καὶ σφουγγίζε ποτε μετὰ τὸ ἓνα ποτε μετὰ τ' ἄλλο χεῖρ τὸν ἰδρωτὰ, ποῦ ἀνάβρυζε 'ς τὸ μέτωπό του τόσο περισσότερο, ὅσο στέρευν πῶς πολλὸ οἱ ἰδέες μέσα σ' τὸ μυαλό του. Ἴσχυριστὸς του, ποῦ τὸ εἶχε φυλαγμένο μ' ἐπιμονὴ μακρόν, τὸ 'έλεπ' ἐκεῖ σ' τὸ χαμογέλιο τῆς κυρίας Σιδέρη φανερωμένο γιὰ πάντα, κι' ἀληθινὰ παρκαλοῦσε ν' ἄνοιγε ἢ γῆ ἐκεῖ ποῦ στέκονταν καὶ νὰ τὸν κατατίποι, ὅπως τὸ Δὸν Χουάν σ' τὰ παλιὰ τὰ χρόνια.

— Παραξένοι ἀλήθειαι εἴσασ' ἐσεῖς οἱ ἐρωτεμένοι, πρόσθεσε ἡ κυρία Σιδέρη. Ἡ ἀγάπη θέλει τόση φρόνησι, ὅπως λέει τὸ τραγούδι, μὰ ἐσεῖς ὄλο τὸ ἐναντίον φέρνεσθε μὲ τὴν πῶς μεγάλη ἀσυλλογισιά. Ἐμεῖς οἱ γυναῖκες, καθὼς θυμάμαι, σὲ τέτοια σοῦαρά πράγματα, φρονάζουμε καμιά φιλενάδα μας, πιστὴ καὶ δοκιμασμένη, τὰ λέμε μαζὶ, κι' ἔπειτα φέρνουμε τὸν κόσμον ἄνω κάτω, χωρὶς μήτε τοῦ ἡλίου τὸ μάτι νὰ μὲς καταλάβῃ ἐκεῖ φυλάτε τάχα τὸ μυστικὸ μανάχοι σας — γιὰ τὸν δε μπιστεύεστε καὶ τὸν πῶς στενὸ σας φίλο, — ἀληθινὰ ὅμως τὸ μνᾶτε σ' τοὺς πατέρες, σ' τὸς μητέρες, καὶ σ' ὄλο τὸ ἄλλο συγενολόι, καὶ κρίζετε καὶ τὸν κόσμον νὰ καμωρῶσῃ τὰ περιστατικὰ τῆς ἀγάπης σας. Γιὰ κλή σας τύχη ὅμως, οἱ μητέρες συμμαχοῦνε μαζὶ σας, κι' ὅσο γιὰ τοὺς πατέρες, αὐτοὶ σὲ τέτοιαι δουλειᾶς εἶνε στραβοὶ σὰν κουταβάκια νεογεννημένα...

Ἡ κυρία Σιδέρη εἶχε κι' ἄλλαις φιλοσοφικῆς ἰδέαις ν' ἀρχιδάσῃ γιὰ τοὺς ἐρωτεμένους καὶ τοὺς πατέρες, μόνον κατὰ καλὴ τους τύχη καὶ τῶν δυνῶν προβάλανε σ' τὸ κῶλυ τῆς σάλας κι' ἄλλοι προσκαλεσμένοι. Ἦταν, Ἐκαρῶ, ὁ κ. Φωκὰς μετὰ τὴν κόρη του, καὶ ἀπὸ πίσω ἔρχονταν ἓνας ἀπίσιος Κόντης. Ἑλλαντα; (γιὰ τὸν ἔχουμε καὶ τέτοιους), ποῦ τὸ ἄδειο του στομαχὶ ἔτραιε ἀπὸ χαρὰ, καρτερώντας πλοῦσιο τραπέζι.

Ἦτανε καιρὸς. Γιὰ τὸν κ. Λεονῆς λίγο λίγο ἀποσβολόνουνταν, κι' ἀπὸ εὐγνωμοσύνη ἔσφιξε τὰ χεῖρα ὄλων τῶν νεοφερμένων μὲ μεγάλη δύναμη, μὰ δὲ συλλογίσθηκε κι' ὄλας πὸς τοῦ Κόντη ἢ πεινασμένη κατάστασις δὲ βαστοῦσε σὲ τέτοια ξεχειλίσματα.

Ἦστερ' ἀπὸ κείνους ἄλλαις κι' ἄλλοι προσκαλεσμένοι. Μέσα σ' αὐτοὺς ἦταν κι' ἓνας νεοφτασμένος ὁμογενὴς, ποῦ φημιζότανε μὲ μυθικούς ἠθαυρούς, κι' ἐμπανε μὲσ' σ' τὴν σάλα περήφωνα καὶ περικεῖ μὲ τοὺς χαρακτηρισμοῦς του τίτλους. Χαίρεται μὲ κοσμοπολιτικὰ χάρη, καὶ ἔπειτα ἔρριξε μὲ μακρὰ γύρω γύρω, μὲ σκυπὸν νὰ βρῇ τὸν πῶς ὑπομονετικὸν ἀπ' ὄλους ἐκεῖ, καὶ ν' ἀδειάσῃ σ' αὐτὸν τοὺς θησαυροὺς τῶν λόγων του. Ὁ κ. Λεονῆς ἔτυχ' ἐκεῖ κοντὰ, κι' ἦταν ὁ

μόνος ἀδοκίμαστος ἀπ' τοῦ γνωρίσμου του, γιατί ὄλ' οἱ ἄλλοι εἶχαν ἄλλοτε δεῖξει ποιὸς πολὺ ποιὸς λίγο, τὸ βαρεμὸ τους μὲ τὸς ἀτελείωτες κουβέντες τοῦ κ. Πλουτᾶκη. Πῆγε λοιπὸν κοντὰ του καὶ τοῦ εἶπε μὲ κοσμοπολιτικῆ γλῶσσα, (τοῦς λόγους του ὅμως ἐγὼ μὲ εὐκολία τοὺς μεταφράζω σ' τὴ συνειθισμένῃ ἑλληνικῇ):

— Καλησπέρα, κύριε Λεονῆ. Ἐχω καιρὸ νὰ σας δῶ, καὶ νόμιζα πῶς λείπατε ἀπ' τὴν Ἀθῆνα γιὰ δουλειές σας. Μήπως ἤσαστε σ' τὴν Πόλη;

— Ὅχι, ἤμουνα....

— Σ' τὴ Γαλλία ἔσως;

— Ὅχι, σ' τὴν Ἀ...

— Ἀλεξάνδρα. Ὁραίος τόπος, μὰ τὸ Κάϊρο εἶνε πολὺ πὺ ὠραῖο.

— Ἀφοῦ τὸ λέτε.... Δὲν ἤμουνα ὅμως ἐκεῖ. Ὅλο αὐτὸ τὸν καιρὸ ποῦ δε με βλέπατε, ἐγὼ ἔμενα ἐδῶ.

— Σ' τὴν Ἀθῆνα; Παρίργο!

— Κι' ὅμως....

— Σὰς πιστεῶ... Κι' ἐγὼ ἀπ' τὸν καιρὸ ποῦ γύρισα, ὕστερ' ἀπ' τὸ τελευταῖό μου ταξίδι, μένω πάντα ἐδῶ. Μὰ νὰ σας πῶ τὴν ἀλήθεια, στενοχωριέμαι. Εἰκοσι χρόνια τώρα συνείθισα νὰ δουλεύω....

Αὐτὴ τὴν ὥρα ἔμπαινε μέσα ὁ κ. Τρανταφόλλης μὲ τὴ γυναῖκά του καὶ τὴν κόρη του. Τὸν κ. Τρανταφόλλη φαντασθῆτέ του ὅπως σὰς ἀρέσει, καθὼς καὶ τὴ γυναῖκά του. Ἡ κόρη ὅμως ἦτανε σπάνιο πλάσμα. Ἀνάστημα ψηλὸ καὶ λυγιστὸ σὰν κυπαρίσσι. Τὰ μάτια τῆς ἐξυπνα καὶ μαύρα, λες καὶ γίνανε φωτιές καὶ μέσ' ἀπ' τὴν παρθενικὰ τους δαίλια. Καὶ τί νὰ πῆς γιὰ τὰ χεῖλια; Εὐτυχισμένος, δὴ καὶ τρεῖς φορές, ὅποιος τάγγιζῃ.

Ἄμα μπῆκε ἡ κοπέλλα, εἶδες κι' ἔγινε ἄνω κάτω τὸ πρόσωπο τοῦ κ. Λεονῆ. Κοκκίνισε, κι- τρῖνισε, πέρασε μὲ τὴν ἀράδα ἀπ' ὅλα τὰ χρώματα ποῦ δείχνει καὶ τὸ πρῶμα, τελειώνοντας πάλι σ' τὸ βαθύ τὸ κόκκινο. Τοῦ ἦταν ἀδόνατο νὰ σηκῶσῃ ἀπὸ πάνω τῆς τὰ μάτια, κι' ὡς τόσο πάσχιζε νὰ κἀνῃ τὸν ἀδιάφορο, σὰν νὰ μὴν ἔτυχε τίποτα. Καὶ χωρὶς νὰ κοιτάξῃ τὴν κυρία Σιδέρη, ἔνοιωσε ἀπὸ τὸ χαμογέλιό τῆς ἐκεῖνο τὸ μαρ- γιόλοκο ποῦ περιγίριζε πάντα ἀπάνω σ' τὰ χεῖλιά τῆς, κι' αὐτὴ ἡ ἰδέα πολὺ τότε στενοχωροῦσε. Τὰ λόγια τοῦ κ. Πλουτᾶκη βουζῶσαν σ' τ' αὐτιά του σὰν κρότος λιθοῦ ταμπούρου, καὶ δε θὰ ἦτανε δύσκολο σ' αὐτὸ τὸν κύριο νὰ καταλάβῃ πῶς ἔλειπε ἀπ' τὴν ὁμιλία τὸ ἕνα ἀπ' τὰ δύο ἀναγκαῖα πρόσωπα, γιατί ἦτανε ἐκεῖ ὁ μιλητής, ἔλειπε ὅμως ὁ ἀκουστής. Μοναχὰ ὁ κ. Πλουτᾶ- κης, μιά καὶ θυμῆθε τὰ δυσκομμένα χρόνια τοῦ ἐμπορίου του, — ὅπως θυμᾶται σ' τὰ γεράματά του στρατιῶτης παλιὰ πολεμικὰ κατορθώματα,

— συγκινήθηκα κατὰκαρδα, καὶ λίγο καὶ δάκρυα ν' ανεβόυνε σ' τὰ μάτιά του. Σκεκολούθησε λοι- πὸν μ' ὄψι μεγάλη κι' ἐνθουσιασμέ.

— Γιατὶ εἰκοσι χρόνια τώρα συνήθισα νὰ δου- λεύω, καὶ παλιές συνήθειες τόσο εὐκολα δὲν τὲς ξερριζώνεις. Εἰκοσι χρόνια, καὶ τί χρόνια! Ἄν βλέπατε πῶς δούλευα! Μόλις κοιμώμουνα λίγες ὧρες, μὰ καὶ κοιμισμένοι ἐβλεπα δουλειές σ' τὰ ὄνειράτά μου...

— Καλέ, τί μου λέτε!

— Σας δίνω τὸ λόγο μου. Προχτὲς τὸ ἔλεγα σ' τὸν κ. Ἀμόριστο, καὶ ρωτηστέ τον. Καὶ νὰ μὴ σας φανῇ καὶ παράξενο· δούλευα, γιατί κέρ- διζα... Ἦ ἀγῶγι, καθὼς ξέρετε, ξυπνάει τὸν ἀγωγιάτη... Θυμᾶμαι μάλιστα σ' τὸν Κριμαϊκὸ πόλεμο....

Ὁ κ. Λεονῆς ἄρχισε νὰ φοβάται, μήπως τοῦ ἀραδιάσῃ μπροστά του ὅλο τὸ ἱστορικὸ τοῦ Κρι- μαϊκοῦ πολέμου μαζί με περιστατικὰ ἀπ' τὴ δική του ζωῆ. Τόστε σταμάτησε λοιπὸν μιά στιγμὴ, καὶ τοῦ εἶπε:

— Δὲ σας φαίνεται πῶς κάνει ζέστη ἐδῶ;

— Ναί, ἀλήθεια, κλιὰ λέτε, κάνει πολὺ ζέ- στα... Ἄς βγάλουμε σ' τὸ μπαλκόνι, νὰ σας διη- γηθῶ, τί ἔτροφε.

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια τράβηξε κατὰ τὸ μπαλ- κόνι, κι' ἀπὸ πίσω ὁ κ. Λεονῆς. Αὐτὸς ὅμως, ἅμα ἔφτασε κοντὰ σ' τὴν πόρτα, ἀντὶ νὰ περάσῃ ὄξω, σὰν τὸν ἄλλο, ἔστριψε δεξιά μ' ἕνα ἀμὲ συγχωρεῖτε, καὶ σὲ λίγο βρέθηκε σ' τὸ πλάι τοῦ κ. Τρανταφόλλη καὶ τῆς κόρης του.

Μόλις εἶχαν καιρὸ νὰ ποῦν δὴ τρία λόγια. Τὰ λόγια αὐτὰ τὰ ξέρετε εἶναι κλασσικά, στερεό- τυπα σὰν τὴ Χρηστομάθεια τοῦ Παγκαθῆ. Ἀρ- χίζουν με τὸ καλησπέρα σας, κι' ὕστερα ἔρχουν τὰ μερικὰ μετεωρολογικὰ γιὰ τὴν καιρὸ, τὰ σύννεφα, τὴ βροχὴ...

Νὰ ὅμως, ὁ δούλος λέει πῶς τὸ τραπέζι εἶναι ἑτοιμο. Οἱ προσκαλεσμένοι πηγαίνουν σ' τὴν τραπεζαρία, κι' ἀστράφτουν τοῦ Κόντε τὰ μάτια.

Κι' ὁ κ. Λεονῆς ἔδωκε τὸ μπράτσο του σ' τὴν κυρία Τρανταφόλλη, καὶ τὴν πῆγε ὡς τ' ἀμάξι, κι' ἀκολουθοῦσε ἀπὸ πίσω ὁ κ. Τρανταφόλλης μὲ τὴν κόρη του. Πρὶν ὅμως ξεκινήσῃ τ' ἀμάξι, κα- λονυχίζοντας τὴν κ. Τρανταφόλλη, τοῦ εἶπεν ὁ κ. Λεονῆς:

— Θὰ μοῦ δώσετε τὴν ἄδεια νὰ σας δῶ σπῆτι σας κύριε, κ. Τρανταφόλλη;

Πρὶν ὅμως ανοίξῃ αὐτὴς τὸ στόμα, εἶπε ἡ καλῆτερα φρόναξ ἡ κυρία:

— Βέβαια, κ. Λεονῆ, καὶ μὲ μεγάλη χαρὰ!

Κι' ἡ κόρη, τὴν ἐπικσε ἄξαφνα μεγάλη ἀπο- θυμιά, νὰ κυττάξῃ τ' ἄσπρα καὶ τὸν οὐρανὸ, καὶ σῆκωσε τὸ κεφάλι ἀπάνω. Μ' ἂν ἦτανε μέρα, θὰ βλεπε κανεὶς τὸ πρόσωπό τῆς τὸ χαριτω-

μένο νὰ κοκκινίση, σὰ νὰ τῆς πῆρε φωτιά μέσα σ' τὴς φλέβες τὸ αἷμα.

Κεφάλαιο ΙΕ'

Ἔξη μῆνες ὕστερ' ἀπ' τὸ γάμο.

Ἦταν παρασμένοι οἱ τρεῖς ὕστερ' ἀπὸ τὰ με- σάνυχτα, σὰν ξεκίνησαν νὰ γυρίσουν σπῆτι. Ὁ χορὸς ἦταν πολὺ ζωηρὸς, κι' ὁ κ. Λεονῆς χόρευε μὲ μανία. Ὅσο ὅμως κι' ἂν χόρευε αὐτός, ἡ γυ- ναϊκὰ του τότε ξεπέρασε. Ἦταν ἡ δύστυχη ἀπο- κειωμένη, καὶ μέσα σ' τ' ἀμάξι ἄρχισαν νὰ τῆς μισοκλείουν τὰ μάτια ἀπὸ τὸν κόπο καὶ τὴ νόστα, κι' ὅταν πιά στάθηκε τ' ἀμάξι μπροστὰ σ' τοῦ σπιτιοῦ τὴν πόρτα, ἀναγκάστηκε νὰ τὴν ξυπνήσῃ ὁ ἀντρας τῆς μ' ἕνα μαλακὸ φιλι ἀπάνω σ' τὸ γλυκὸ τῆς μαγουλάκι.

Ὡς τόσο, καὶ μ' ὅλη τῆς τὴν κούραση, πῆγε πρῶτα μπροστὰ σ' τὸ μεγάλο τῆς τὸν καθρέφτα, καὶ κοιτάχτηκε δεξιά κι' ἀξιστερὰ μὲ μιά στα- λιὰ περσφάνεια — μὰ μπροστὰ σὲ τέτοια ὀμορ- φιά δὲν μπορούσε νὰ μένῃ τυφλή κι' ἡ πύ φυσικῆ γυναῖκα.

— Νὰ ξέρῃ πῶς ἐγὼ πλάγιασα, εἶπε ὁ κ. Λεονῆς, ἀφοῦ πρῶτα γδύθηκε καὶ χόθηκε μέσ' σ' τὰ σκεπάσματα· καὶ σὺ δε φαίνεσαι σὰ νὰ τὸ ἤχης σκοπὸ νὰ χωρισθῃς ἀπ' τὰ στολιδία σου.

— Εἶμαι πολὺ εὐχαιριστημένη μ' αὐτὸ τὸ φῶ- ρημα, τοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνη. Εἶναι ῥάφτρα μ' ἐπι- στήμη ἡ Λιβίε... Μὰ γιὰ κοιτάζε καὶ τοῦτο τὸ λουλουδι... ἐδῶ πλάγια σ' τὸ κεφάλι μου... τί ὠραῖο ποῦ εἶναι! Καὶ πῶς νὰ μὴν εἶναι ὠραῖο, ἀφοῦ ἐσὺ μοῦ τὸ διάλεξες... Αὐτὸ τὸ λουλουδι θὰ τὸ φυλάξω.

— Δὲν ξέρω, ἂν θὰ ἦταν καὶ τὸς ὠραῖο, ἂν δὲν τὸ φοροῦσαν τὰ μαλλιά σου... τὸ κημάρινα ὅλα τὴν ὥρα σ' τὸ χορὸ.

— Μάλιστα, μάλιστα! Ἐγὼ ξέρω πῶς σ' ὅλο τὸ χορὸ μᾶτε μιά φορὰ δὲν καταδέχθηκε ἡ ἀφεν- τιά σου νὰ χορεύῃ μαζί μου...

Κι' ἄρχισε τότε νὰ βγάξῃ τὸ φῶρεμά τῆς, καὶ τὸ ἔβαλε προσεχτικὰ ἀπάνω σ' ἕνα σκαμνὶ ἐκεῖ σ' τὸ πλάι. Ἐπειτα γιόμισε νερὸ τὸ ποτήρι, κι' ἔβαλε τὸ λουλουδάκι μέσα. Κατόπι γύρισε μπροστὰ σ' τὴν καθρέφτα, κι' ἄρχισε νὰ πλέγναι τὰ μαλλιά τῆς, ποῦ πλώσιμα καὶ κατὰμακρὰ γί- νωνταν τριγύρω σ' τοὺς ἀσπροδεροῦς τῆς ὅμοια. Ὁ κ. Λεονῆς, ποῦ ὅ,τι ἄρχιζε νὰ τὸν παίρνῃ ὁ ὕπνος, μὲ μισοκλεισμένα τὰ μάτια θεωροῦσε τὰ μαλλιά τῆς, ποῦ λαμποκοποῦσαν.

— Μὴ ξεχνᾷς, ἀγάπη μου, εἶπε ἀπαντώντας σ' τὰ παράπονά τῆς, πῶς τὸ βιβλιαράκι σου γί- ομψε ὀνόματα, πρὶν ἐγὼ κατακατάβω ποῦ βρίσκουμαι. Ἄν σ' ἐνοίαζε γιὰ μένα, ὅπως λέε, δὲν ἦτανε δὰ καὶ τόσο δύσκολο ν' ἀφήσης ἀνοιχτὴ ἕνα βάλς καὶ γιὰ τὴν ἀντρα σου. Φαίνεται ὅμως

πῶς μέσ' σ' τὲς δόξες σου τὸ ξέχασες πῶς ὑπάρ- χω σ' τὸν κόσμο... Ἐσεῖς οἱ γυναῖκες εἶσαστε τόσο μάταιες!

— Καλὲ ἐκεῖνο τὸ βιβλιαράκι ἀφανίσθηκε ἀπ' τὰ χέρια μου, καὶ δὲν τὸ ξαναεῖδα, παρὰ μόνο σὰ γιόμισε ὀνόματα ἀπ' τὴν ἀοχὴ ὡς τὸ τέλος... Δὲν ξέρω, γιατί νὰ με προτιμῆσουν ἔτσι ἐμένα οἱ καθαλλιέροι... Νὰ ἐκεῖ κοντὰ ἦταν ἡ κόρη τοῦ κ. Φωκῆ, κι' ἀλήθεια πολὺ μὲ στενο- χωροῦσε σὰν τὴν ἐβλεπα ποῦ δὲν χόρευε ὅσο ἔ- περε.

— Ναί, Ἐλένη μου, ἡ νεολαία ἔπρεπε νὰ εἶναι πύ εὐγενικὰ. Δὲν ἦτανε σωστό...

— Καὶ βέβαια ὄχι! Χάρηκα πολὺ σὰν σὲ εἶδα ποῦ χόρευες μαζί τῆς... καὶ σοῦ συχωρῶ τὴν ἀδιαφορία σου γιὰ μένα... Καὶ εἶναι τόσο καλὴ κόρη!

— Ὡ, ναί...

— Εἶχα κι' ἐγὼ μεγάλη ὄρεξη νὰ γυρίσω τὴ ράχη σ' ἕνα δὴ ἀπ' τοὺς καθαλλιέρους μου, καὶ νὰ τὸ ἐκδικηθῶ τὸ κημένο τὸ κορίτσι... ἐκεῖ- νος μάλιστα ποῦ μὲ βισάνιζε με τὴ γεννιολο- γία του, κι' ὅλο μοῦ ξεγοῦσε ἀπὸ ποῦ παράγεται τ' ὄνομά του. Ἐλεγε πῶς ὁ παππούς του ἡ ὁ παραπαππούς του, ὁ πρῶτος κόντες Καραμέλ- λης, καταγότανε ἀπ' τὴ Βεσσαραβία. — Εἶναι ἀληθινὸ αὐτὸ τὸ πράγμα;

— Πρέπει νὰ καταγότανε ἀπ' τὴ Βεσσαρα- βία, εἶπεν ὁ κ. Λεονῆς, ἐξὸν ἂν καταγότανε ἀπὸ κανέναν ἄλλον τόπο.

— Καὶ σὰν ποῦ εἶναι αὐτὴ ἡ Βεσσαραβία;

— Ἡ Βεσσαραβία, εἶπε ὁ κ. Λεονῆς, ποῦ λί- γο λίγο τὸν κυρίεσε ὁ ὕπνος, βρίσκειται σ' τὴν Ἀσία, σ' τὰ δυτικὰ τῆς Ἀφρικῆς· καὶ χωρίζεται σὲ δύο, σ' τὴν Εὐτυχισμένη καὶ σ' τὴν Πετρῶδισσα.

— Κι' αὐτὸς καταγότανε ἀπ' τὴν Εὐτυχι- σμένη;

— Δὲν τὸ ἀναφέρει ἡ ἱστορία...

— Κι' ἔπειτα μὲ ζάλιζε μὲ τὰ γαλλικὰ του, σὰν νὰ μὴν ἤξερε τὴ γλῶσσά μου... Καὶ τί γαλ- λικὰ, Παναγιᾶ μου! ἡ μαγειρίσά μας τὰ ξέρει καλύτερα.

— Ἄ, ξέρει καὶ γαλλικὰ ἡ μαγειρίσσα;

— Ὅχι, ὁ κόντες Καραμέλλης... Ξέρει, λέει, τέσσαρις γλώσσες, μὰ θαρρῶ πῶς ἡ πολυμαθεῖά του τοῦ χρησιμοποιεῖ μοναχὰ γιὰ νὰ λῆ ἀνοησίες σὲ τέσσαρις γλώσσες. Ἐγὼ δε νοιώθω, τί τοῦ βρί- σκει ἐκεῖνη ἡ κυρία, ἡ κοντὴ καὶ παχουλὴ, καὶ ροδοκοκκινίζει σὰν τὸν κοιτάξῃ.

— Μήτ' ἐγώ...

— Αὐτὴ ἡ κυρία εἶναι ξαδέερη ἐκεινοῦ τοῦ κυρίου ποῦ κουβάζει ἡμολογίες, δανείον καὶ μέσα σ' τὲς σπέτες τῆς βελάδας του, τοῦ κ. Πλου- τᾶκη... Ἄλλο εἶδος ταραχῆς αὐτὸς πάλι! Δὲν εἶναι κικὸς, μὰ ἔχει μιά μωρολογία! Ξέρεις μὲ πῆρε σ' τὸ δαίπνο. Μόλις μπήκαμε μέσα, κι' ἄρ-

χισε να κοιτάξω με μεγάλη περιέργεια το τραπέζι και τα πράγματα του τραπεζίου. «Βλέπετε» μου λέει κρυφά «τά λουλούδια δεν είναι αρκετά» σ' το τραπέζι άπάνω... σ' την Άγγλία προσέχουν πολύ σ' τα λουλούδια και σ' τα κρασιά... σ' τα κρασιά, σ' τα λουλούδια, και σ' τα τσιγάρα.» Έπειτα μου λέει πάλι. «Βλέπετε αυτά τα προυνομάχικρα; μη θακρείτε δά πως είναι κι' απ' τα πιθ' διαλεχτά. Να σας δείξω, σαν τύχη ευκαιρία, τα δικά μου, που τ' αγόρασα σ' το Παρίσι, σ' το κατάστημα του Φοντάνα.» Τί πράγματα! τί μουρολογία! Τόν παρακάλεσα να μου δώσει ένα κομμάτι ψητό διάνο. Μου τὸ προσφέρει λοιπόν και με ρωτάει. «Σας αρέσει ὁ ψητός ὁ διάνος;» «Πολύ» τοῦ εἶπα. «Και σ' τὴ μητέρα σας;» «Νομίζω...» «Τότε βέβαια και σ' τοῦ πατέρα σας;» Τότες τοῦ εἶπα κι' ἐγὼ πὼς ἀρέσει και σ' τὸν πατέρα, και σ' τὴν μητέρα, και σ' ἐμένα, και σ' τὰ δουλικά, και πὼς ἡ Ἥρα αγαπάει πολὺ τὰ κόκαλά του. Δεν τοῦ ἀπάντησα καθὼς ἔπρεπε; ρώτησε ἡ κυρία Λεονῆ γελώντας μ' ὅλη της τὴν καρδιά.

Ὅμως ὁ ἄντρας της ἀρνησμένος ἀπ' τὴν κούρτσι και νανορισμένος ἀπ' τὰ λόγια της, εἶχε ἀπὸ καιρὸ ἀποκοιμηθῆ, κι' ἐκείνη,

σὰ δεν ἔλαθε ἀπάντησα, γυρίζει τὸ κεφάλι, και βλέποντας πὼς ἔταν ἀποκοιμισμένος, τρέχει κατὰ τὸ κρεβάτι. Κι' ἔμεινε κοντὰ του, τὸν ἀρπάζει ἀπ' τὸ μπράτσο με τὰ δύο της χέρια, και τὴν ἔσεισε με μεγάλη βία.

— Ὁραῖα! περίφημα! ἐγὼ σοῦ μιλῶ, κι' ἐσύ κοιμάσαι! Νὰ εὐγένεια, νὰ καλοὶ τόποι!

Ὁ κ. Λεονῆς ζυπνώντας—ὅπως ἔταν φυσικὸ ὕστερ' ἀπὸ τέτοιον σεισμό— ἄκουσε τὰ τελευταία

λόγια τῆς γυνίκιας του, και μουρμούρισε μασημένα.

— Ὅχι, Ἐλένη, δεν κοιμώμουν καθόλου.... σ' ἄκουγα.... συλλογιζόμουν.... συλλογιζόμουν ἀπὸ ποῦ τάχα νὰ κατάγεται ὁ κόντε Καρμελά-

λας... ἂν ἀλήθεια κατάγεται ἀπ' τὴν Πετρούδισσα τὴν Ἀραβία.

— Ὡ ναί, ἀπ' τὴν Πετρούδη Βασσαραβία! Κι' ὅλα ὅσα εἶπα γιὰ τὸν κύριο Πλουτάκη, τ' ἄκουσες βέβαια. Γιὰ νὰ σε παιδέψω ὅμως, δε θὰ τὰ ξαναπῶ!

— Μὰ δεν εἶναι κι' ἀνάγκη, ἀφοῦ τ' ἄκουσα.

— Τί εἶπα λοιπόν;

— Νά, μιλούσες γιὰ τὸν κ. Πλουτάκη, ποῦ ἔχει τίς ὁμολογίες τῶν δανείων...

Τότες ἡ κ. Λεονῆ, τάχα δυσχεστεμένη, ἔσφιξε τὰ δόντια της, κι' ἄρχισε νὰ σείνει τὸ χέρι ἀπὸ πάνω ἀπ' τοῦ ἀντρός της τὸ κεφάλι, τάχα γιὰ νὰ τὴν φοβέριση. Και με τ' ἄλλο ἀρπάζοντας δύο τρεῖς τρίγες τῶ γενειῶν του, καμώθηκε πὼς τίς τινάζει θυμωμένα.

— Αὐτὸ τὸ γενάκι, εἶπε, θέλει τίνιγμα... γιὰ νὰ μάθῃ ν' ἀκούῃ, ὅταν ἐγὼ μιλῶ... και νὰ προσμένῃ ὡς ποῦ νὰ ετοιμασθῶ... κι' ἔχῃ νὰ κοιμάται...

Κεφάλαιο ΚΕ'.

Ἐξηχρόνια ὕστερ' ἀπὸ τὸ γάμο.

Ἀγαπητέ μου Σταμάτη.

Μόλις τὴν Πέμπτη φεύγει τὸ ταχυδρομεῖο, κι' ὡς τόσο ἐγὼ ἀρχίζω ἀπὸ σήμερα νὰ σοῦ γράφω. Ὅμως νὰ διαβάζω τὰ γράμματά σου, και νὰ σοῦ γράφω κι' ἐγὼ, εἶναι ἡ μόνη μου χαρὰ ἀπ' τὴν ἡμέρα ποῦ ἐφυγες. Ὁ κ. Πλουτάκης μὲ ἔλεγε προχτές, πὼς σ' τὴν Ἰρλάντα, πρὶν τελείωσῃ κάθε ἄγιος ἢ γιορτῆ, ἀρχίζει ὁ κόσμος νὰ κἀνῃ ετοιμασίες γιὰ τὸν χρόνον. Ἔτσι, θαρρῶ,

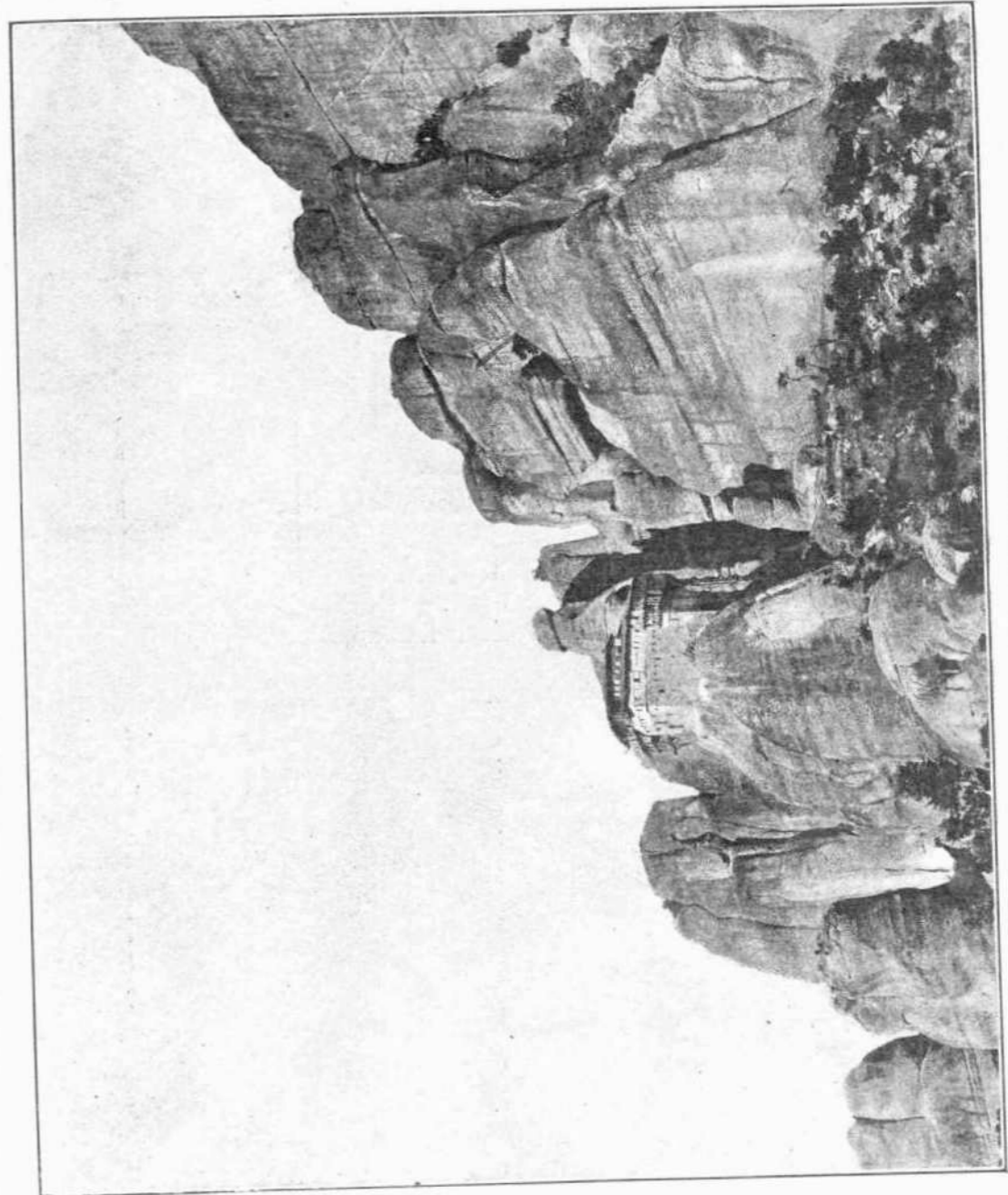
Ο ΜΠΑΜΠΟΥΛΑΣ

(Ἐκ φωτογραφίας τοῦ κ. Στουρνάρα)

τὴν ἔπαθα κι' ἐγὼ πρὶν καλοφύγῃ τὸ ἕνα ταχυδρομεῖο, κάθουμι κι' ἀρχίζω γιὰ τὸ ἄλλο.

Εἶναι πέντε μέρες τώρα ποῦ ὁ δικηγόρος μὲ ἔφερε τὰ χαρτιά γιὰ τὴν ὑπόθεσι τοῦ περιβολιοῦ μας. Εἶναι τρομερὸς φάκελος! Και νὰ μπορούσες τουλάχιστο νὰ καταλάβῃς εὐκόλα τί ἐν-

και—θὰ τὸ πιστέψῃς;—ἐχτές πιά μπόρεσα νὰ δώσω ὁδηγίες σ' τὸ δικηγόρο, τί νὰ κἀνῃ. Ὁ δικηγόρος παραδέχτηκε τὴ γνώμη μου (μὴ γελᾷς, σε παρακαλῶ!), και μὲ τὰξε πὼς θὰ σοῦ γράψῃ ὁ ἴδιος. Τὸ γράμμα του θὰ μὲ τὸ φέρῃ ἀνοιχτὸ, γιὰ νὰ δῶ ἂν σοῦ τὰ ξηγὰ τὰ πρά-

ΜΕΤΕΩΡΑ - ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

νοῦν αὐτοὶ οἱ δικηγόροι! Θέ μου, σαν τὸν εἶδα, ἀπελπισιὰ μ' ἔπιασε. Πὼς νὰ τὰ μελετήσω ἐγὼ ὅλ' αὐτὰ τὰ χαρτιά, και νὰ δώσω ὁδηγίες κι' ὅλας. Μὲ ἐρχότανε νὰ κλάψω ἀπ' τὴ στενοχώρια. Κι' ὅμως λίγο λίγο, φυλλομετρώντας ἀπὸ δῶ, βίχνοντας μιὰ ματιὰ ἀπὸ καί, σὰ νὰ πῆρα θάρρος κι' ἄρχισα σ' τὸ τέλος νὰ τὰ μελετῶ,

μακα καθαρά κι' ὅπως θέλω... Δεν ξέρω, μὰ αὐτοὶ οἱ ἀθροῖποι σαν ν' ἀλλάζου κἀπως, σαν πιάνουν κοντὺλι στὸ χέρι τους... Μὲ χρωστᾷ ἕνα μεγάλο, ἕνα τρομερὸ εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προθυμία μου. Δοῦλενα μέρα νύχτα. Ἐχτές τὸ πρῶ μὲ λέει ἡ Σοφία, «Μαμά, ἔκλαψες;» «Ὅχι, κῆρη μου, γιατί με ρωτᾷς;» «Γιατί»,

λέει, «τά μάτια σου είνε τόσο κόκκινα!» Τὸ αγγελουδί μου ἦταν ἔτοιμο νὰ ξεσπάσῃ σ' τὰ δακρυα. Τὴν ἀρπάξῃ κι' ἐγώ σ' τὴν ἀγκαλιὰ μου καὶ τὴ φιλοῦσα σὰν τρελλή, κι' ἐκείνη ἔχουσε ἀχτίδες τὸ πρόσωπό της ἀπὸ χαρὰ. Μὰ ἐκεὶ ποὺ τὴν ἄφηνά ἀπ' τὰ χέρια μου, καὶ στάθηκε μπροστά μου, μοὺ γτύπησε ἔτσι σὰν κτραπή, πόσο πολὺ σοὺ μοιάζει. Τὴν ἀρπάξω λοιπὸν ξαναρχῆς, καὶ τὴ φιλω, τὴ φιλω, ὡς ποὺ κοιράστηκε κι' ἐκείνη κι' ἐγώ. Τὸ αγγελουδί μου, θάρρουςε πῶς τὴ φιλοῦσα μοναχὰ γιὰ τὰ γλυκά της μάτια, καὶ πόσο χαίρουνταν! Δὲν ἤξερε ἡ καημένη, γιατί τέτοιος κατακλυσμὸς φιλιῶν καὶ τόση συγκίνηση.... Ἐπειτα μὲλις γλύτωσα ἀπ' τὰ χέρια της, κι' ἀγγίζαν πάλι τὰ πόδια της χαμου, καὶ τὴ βλέπω μονομιάς καὶ χύνεται κατὰ τὴν πόρτα, πηδώντας, χορεύοντας, χτυπώντας τὰ χέρια, κι' ἀρχίζει νὰ φωνάζῃ «Κίκο! Κίκο! ἢ μαμὰ δὲν ἔκλαψε! ἢ μαμὰ δὲν ἔκλαψε!» Τὰ εἶχανε συμφωνημένα τὰ κατεργάρικα. Ὁ Κίκος ἦτανε κρυμμένος ἀπὸ πίσω ἀπ' τὴν πόρτα, καὶ καρτερούσε ν' ἀκούσῃ τ' ἀποτέλεσμα· καὶ σὰν ἄκουσε τὴ φωνή της Σοφίας, πῆδῆσε κι' αὐτὸς ἄνω ἀπ' τὴ φολιὰ του, κι' ἤρρισε νὰ κρᾶζῃ: «Δὲν ἔκλαψε! δὲν ἔκλαψε!» Ἐπειτα ἀρπάξῃ τὸ χέρι της ἀδερφῆς του, καὶ τὰ δυὸ μαζί ἔστησαν ἕνα συρτὸ γύρω σ' τὴν κάμαρα τραγουδώντας

«Ἡ μαμὰ δὲν ἔκλαψε,
δὲν ἔκλαψ' ἢ μαμὰ!»

Ἄχ, Σταμάτη! τίποτα δὲν εἶναι σὰν της μάνας τὰ σπλάγχνα, τίποτα! Καὶ σὰ βλέπει τὰ παιδιὰ της νὰ της δείχνουν τόση ἀγάπη, εἶναι ἀληθινὰ θάμα, πῶς ἡ χαρὰ δὲν τὴν πνίγει!

Ἐχτές ἤρθε πάλι νὰ μὲ δῆ ἡ φιληνάδα μου, ἡ κυρία Σιδέρτ, κι' ἤθελε καλὰ καὶ σώνει νὰ μὲ πάρῃ σ' τὸ σπίτι της, ὅπου ἦταν τὴ βράδυ νὰ γείνῃ μιὰ μικρὴ συναναστροφή. Ἐπειδὴ ὁμοίως ἐγώ ἤμουνα κουρασμένη, καὶ δὲν ἤθελα νὰ πάω, «Μὰ γιατί» μοὺ λέει «καημένη; Ἄπ' τὸν καιρὸ ποὺ ἔφυγε ὁ ἄντρας σου, ἐστὶ κλειστήδες σ' τὸ σπίτι σου μέσῃ σὰν καλογοριὰ... Ποιὸς ξέρει;» (καὶ γελοῦτε σὰν τὸ λεγε) «ποιὸς ξέρει; Ἐκείνος ἴσως τὸ διασκεδάσει καὶ καλοπερνᾷ σ' τὸ «Παῖσι, κι' ἐστὶ ἐδῶ περνᾷ ἡσυχὴ ζωὴ.» Ἐγώ, τὴς ἀπάντησα (καὶ τὸ λέω ἀλήθεια, ἀγαπημένε μου Σταμάτη, πῶς πολὺ θὰ χαρῶ, ἂν μάθω πῶς διασκεδάσεις καμιά φορὰ, σὰ μπορεῖς. Τὸ ξέρω πῶς μακριὰ ἀπὸ μάς θὰ σ' ἐπίανε μεγάλη στενοχώρια, ἂν δὲ μπορούσες κάποτε νὰ ξεγυρᾷς τὴ μοναξιά σου καὶ τὴν ζενιτιά. Ἐπειτα δὲν εἶναι κι' ἀλήθεια πῶς κλειστήκα μέσ' σ' τὸ σπίτι. Ἐγγίνω καὶ τὸ πρωὶ καὶ τὴ βράδυ, καὶ περπατῶ μὲ τὰ παιδιὰ. Μῆτε εἶνε ἀλήθεια πῶς δὲ διασκεδάζω... Τὲς προἴλλες προσημίσαμε τὸ γράμμα σου, κι' ἤμαστε ὅλοι αὐτιά, γιὰ ν' ἀκούσουμε

τὸ χαροπὸ χτύπημα τοῦ κουδουνιοῦ. Τὰ παιδιὰ ἔχουσε μεγάλο σκεπτικισμό, ποῦ νὰ πρωτοπροφτάσῃ νὰ μοὺ φέρῃ τ' ἀγαπημένο σου γράμμα. Μόλις λοιπὸν ἀκούσθηκε τὸ κουδούνι, καὶ πετιέται ὁ Κίκος, μὰ μέσ' σ' τὴ βία του σκουντάψε ὁ δυστυχισμένος, καὶ πέφτει χάμου μακρὸς πλατῆς. Ἐγώ, νὰ σοὺ πῶ, τρώμαξα, κι' ἔτρεχα νὰ τόνε σηκώσω μὰ πρὶν προφτάσω, πετάχτηκε ὄρθιος μοναχὸς του, καὶ κόκκινος σὰ φωτιά ἀπὸ ντροπὴ «Δὲν κλαίω» μοὺ εἶπε «δὲν κλαίω, δὲν κλαίω!» Κ' ὡς τόσο εἶδα ἔπειτα πῶς εἶχε καταπληγωμένο τὸ γόνατό του. Σ' τὸ μεταξὺ, βρῆκε τὴν εὐκαιρία ἡ Σοφία, ἔτρεξε σ' τὴν πόρτα, καὶ μοὺ ἔφερε αὐτὴ τὸ γράμμα σου, ξεκαρδισμένη ἀπ' τὰ γέλια. Τέτοιες ἱστορίες ἔχουμε κάθε μέρα σ' τὸ σπίτι, καὶ τί λένε πωςδε διασκεδάζω;

Νὰ σοὺ πῶ κι' ἕνα καινούσιον, ποὺ εἶμαι βέβαιος πῶς πολὺ θὰ σ' εὐχαριστήσῃ. Ἡ κόρη τοῦ κ. Φωκᾶ παντρεύεται μὲ τὸ βαθύπλουτο φίλο σου. Ἀκούω πῶς ὁ κ. Πλουτάκης τρελλάθηκε μαζί της — τὴν ἀγάπησε, λένε, ὅσο δὲν ἀγάπησε ποτέ του μῆτε τις ἀγγλικὲς ὁμολογίες, — κι' ὁ λόγος εἶναι γιατί εἶχε τὴν ὑπομονὴν ἢ κοπέλλα νὰ τὸν ἀκούῃ δυὸ ὧρες μιὰ μέρα, ποὺ τὴς μιλοῦσε γιὰ τὰ ἔμπορικά του κατορθώματα σ' τὸν καιρὸ τοῦ Κοιματικοῦ πολέμου....

Ἐπίλογος

Κι' ἔζησαν πολλὰ χρόνια, καλὰ κι' εὐτυχισμένα, καὶ νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ ζήσουν κι' ἄλλ' ἀκόμα!

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

Α Ν Ω Κ Α Τ Ω

ΤΑ ΚΑΛΑ ΣΙΓΑΡΑ

Δι' ὀλίγα πράγματα ὑπάρχουσι τόσον διάφοροι γινῶμαι ὅσοι διὰ τὰ ποῦρα σιγάρα. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἐνὶ μάλλον εἰς τὴν Γερμανίαν ζητοῦνται τὰ ξηρὰ καὶ ταχέως καιόμενα σιγάρα ὁ πωλῶν νοπὰ σιγάρα ἄλλοτε ἔχει καταναλώσει τοῦ ἔμπορεύματός του. Ἐν Ἀμερικῇ ὀλίγοι εἶνε οἱ προτιμώμετοι τὰ ξηρὰ σιγάρα, ποτὲ δὲ τὰ τόσον ξηρὰ ὅπως εἰς ἄλλα μέρη. Κατὰ προτίμησιν ζητοῦνται ἐκεῖ τὰ κάπως ἄπυλά σιγάρα. Ἐχι ὁμοίως τὰ πλήρη ὑγρασίας τὰ ἐν Κοῦβας καπνιζόμενα. Ὁ *θηριακὸς* τῆς Κοῦβας καπνίζει πάντοτε σιγάρα ἑτοιμασθέντα ἐντὸς τῆς ἡμέρας, ποτὲ δὲ σιγάρον παλαιότερον τῶν 48 ὡρῶν. Τὰ σιγάρα του κυριολεκτικῶς συρρίζουσιν ὅταν ἀνάπτωνται, ἀλλὰ διατηροῦσιν ἕλην τὴν γέυσιν τοῦ καπνοῦ, ἐνώ τὰ ξηρὰ σιγάρα τὴν χάνουσιν ἐνεκα τῆς ἔξατμίσεως. Ἡ γέυσις τοῦ καπνοῦ διατηρεῖται καλλίτερον, ὅταν τὰ σιγάρα περιεκλύπτωνται διὰ φύλλον ἐκ μεταλλοῦ, ἀλλὰ καὶ πάλιν τὰ σιγάρα ταῦτα εἶναι πάντοτε ὑποδεέστερα τῶν προσφάτως κατασκευασθέντων. Ἡ ἐν Εὐρώπῃ προτίμησις τῶν ξηρῶν σιγαρῶν προέρχεται καὶ ἐνεκα ἰδιότητος τῆν ὅποιαν πολλοὶ παρετήρησαν. Τὰ εὐθηρὰ εὐρωπαϊκά σιγάρα δὲν εἶνε

τόσον βλαβερὰ ὅσον τὰ ἀμερικανικά. Σηραίνονται μέχρις οὗ καταντήσονται σχεδὸν ἄχυρον. Καὶ καὶ μὲν μικρὰν μόνον γέυσιν καπνοῦ δικηροῦσιν, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι καὶ τὴν κακὴν γέυσιν τὴν χαρακτηρίζουσαν τὰ κατωτέρας ποιότητος ἀμερικανικὰ σιγάρα.

ΑΓΩΝ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟΥΧΩΝ

Αἱ παρισναὶ ἑφημερίδες ἀφηροῦνται τὸν εἶξῃ ἀληθῶς ὁμηρικὴν ἀγῶνα μεταξὺ δύο ἑκατομμυριούχων.

Ὁ εἷς εἶνε κοσμηματοπόλης καὶ ὁ ἄλλος ὀδοντοίατρος καὶ οἱ δύο γείτονες ἰδιοκτῆται θαυμασίων μεγάλων κατὰ τὴν πάροδον τοῦ θάτους τῆς Βουλωνῆς. Τὰ μέγαρά των ἐχωρίζοντο μέχρι πρὸ μικροῦ ὑπὸ παλαιῦ τινος οἰκοδομήματος, τὸ ὅποτον ἐπωλεῖτο.

Ὁ κοσμηματοπόλης μαθὼν τὰ κατ' αὐτὸ καὶ ἐπιθυμῶν νὰ εὐρύνῃ τὴν περιοχὴν τοῦ κήπου του προσέφερεν 160 χιλιάδας φράγκων, τιμὴν ὑπέρογκον διὰ πάντα ἄλλον, βέβαιος ὅτι ἡ ἀγορὰ ἦτο ἔξη-σαρκαλισμένη πλέον. Ἄφρονες μανθάνει παρὰ τοῦ συμβολαιογράφου του, ὅτι ἄλλος ἀγοραστής τὸν ὑπερέβαλε πολὺ εἰς τὴν τιμὴν καὶ ἤγγρασε τὴν οἰκοδομὴν ἀντὶ 410 χιλιάδων φράγκων.

Ποῖος εἶνε αὐτός; Ὁ γείτων του ὁ ὀδοντοίατρος.

Ὁ κοσμηματοπόλης τρέχει καὶ τὸν εὕρισται:

— Τί εἶν' αὐτὸ τὸ παιγνίδι ποὺ μοὺ ἐπαίξατε; ἐγὼ ἤθελα νὰ πάρω τὸν τόπον αὐτὸν διὰ νὰ μεγαλώσω τὸν κήπὸν μου.

— Καὶ ἐγὼ τὸν θέλω διὰ νὰ οἰκοδομήσω ἄλλο σπίτι δι' ἐνοικίασμα.

— Ἄλλο σπίτι! σπίτι δι' ἐνοικίασμα! Μὰ θέλετε νὰ μὲ πνίξετε, νὰ μοὺ καταστρέψετε τὸ σπίτι μου ἐπὶ τέλους! Νὰ σᾶς δώσω κέρδος 100 χιλιάδων φράγκων καὶ νὰ μοὺ ἐκχωρήσετε τὴν ἀγοράν.

— Ὅχι, εὐχαριστῶ τὸ ἀγόρασά καὶ θὰ τὸ κρατήσω ἢ ἐπιχειρήσις εἶνε λαμπρά.

— Ἀφοῦ τὸ θεωρεῖτε ὡς ἐπιχειρήσιν, τότε τί σᾶς ἔνδιαφέρει μὲ ποῖον τρόπον θὰ κερδήσετε;

— Ὅριστα σεῖς τὸ κέρδος; πόσα σᾶς ἀρκούν;

- Τίποτα.
- Διακόσια, τριακόσια χιλιάδες;
- Ὅχι.
- Πεντακόσια.
- Οὔτε.

Ὁ κοσμηματοπόλης φεύγει πνέων μένεα.

Ὁ ὀδοντοίατρος ἀρχίζει μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὴν οἰκοδομὴν. Ἐν πάτωμα, δύο πατώματα, τρεῖς πατώματα...

Ὁ κοσμηματοπόλης δὲν ἀντέχει πλέον.

— Θεέτε 800 χιλιάδας φράγκα κέρδος; λέγει πρὸς αὐτόν.

— Ὅχι, κύριε! δὲν ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ τὰ χρήματά σας. Εἶμαι πλούσιος ὅσον καὶ σεῖς καὶ μοὺ ἀρέσει νὰ οἰκοδομῶ.

— Ὁμιλεῖτε ἀπορασιτικῶς.

— Μάλιστα.

— Τότεν χειρότερα διὰ σᾶς.

Ὁ κοσμηματοπόλης συμβουλεύεται τὸν ἀρχιτέκτονά του καὶ μανθάνει ὅτι εἰς δύο μέτρων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ νέου οἰκοδομήματος ἔχει δικαίωμα νὰ ἑγείρῃ τοίχον κατ' ἀρεσκίαν ὑψηλόν.

Εὐθύς λοιπὸν κτίσται καὶ ὑλικὸν καὶ ἀρχίζει ὁ τοίχος· τοίχος ἀπλοῦς, λευκός, χωρὶς κανέν στόλισμα. Καθ' ὅσον προχωρεῖ ἡ οἰκοδομή, προχωρεῖ καὶ αὐτὸς, φραγμὸς τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ φωτός ἀμειλικτός.

Τώρα τρέχει ὁ ὀδοντοίατρος εἰς τὸν κοσμηματοπόλην:

- Αὐτὸ ποὺ μοὺ κἀμνετε εἶνε φρικτὸν.
- Τὸ ὁμολογῶ.
- Μοὺ καταστρέφετε τὸ σπίτι.
- Πολὺ τὸ ἐπιθυμῶ.
- Θὰ καταρῶγῃ εἰς τὰ δικαστήρια.
- Θὰ χάσετε εἶνε δικαίωμα μου νὰ κτίσω τοίχους εἰς τὴν περιοχὴν μου.
- Λοιπὸν τί θέλετε;
- Τίποτα.

- Πόσα στοιχίζει ὁ τοίχος;
- Μικρὰ πράγματα! 75 χιλιάδας φράγκα.
- Σᾶς δίδω 200 χιλιάδας διὰ νὰ τὸν κρημνίσετε.
- Ἀστειεύθετε!
- 500 χιλιάδας.
- Εὐχαριστῶ! εἶμαι πλούσιος ὅσον καὶ σεῖς καὶ μοὺ ἀρέσει νὰ οἰκοδομῶ.

Καὶ ἡ ὑπόθεσις μένει ἔως ἐδῶ πρὸς μεγάλην τέρψιν τῶν παρισίων.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΑΔΑΜΑΣ

Μεγα διήγειρεν ἐνδιαφέρον ἡ ἐμφάνισις ἀληθῶς ἐκτάκτου ἀδάμαντος, ὅστις βεβαίως θὰ καταταχθῇ μετὰ τοῦ Κορινθῆ, τοῦ μεγάλου Μογγόλου, τοῦ Ρόβεντ καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισήμων ἀδάμαντων. Ὁ ἀδάμας αὗτος ὠνομάσθη «Κυανὸς Ἀστὴρ» ἕνεκα τῆς ἀνταυγείας του. Ζυγίζεται 40 καράτια, εἶνε καθαρότατος καὶ ὑπερτέρος παντὸς ἄλλου κατὰ τὴν στιλπνότητα, δὲν ἔχει δὲ τὴν ἑλαχίστην κηλίδα.

Ὅταν ἔφθασεν εἰς Παρισίους, οἱ ἐπιστημότεροι ἀδάμαντοπῶλαι προσεπάθησαν, διὰ παντὸς τρόπον, νὰ γίνωσι κάτοχοι τοῦ μοναδικοῦ τούτου λίθου. Εὐτυχέστεροι τῶν ἄλλων οἱ Βεδέρ, οἱ γνωστοὶ ἀδάμαντοπῶλαι τῶν Παρισίων, κατορθώσαν ν' ἀποκτήσωσι τὸν «Κυανὸν Ἀστέρα» καὶ προτίθενται νὰ τὸν ἐκθέσωσι μετ' ἄλλων πολυτίμων λίθων εἰς τὴν ἐκθεσιν τῆς Μόσχας. Ἡ κυρία Κερνὸ ἔσπευσε νὰ ἐπισκερθῇ τὸ κατάστημα τῶν Βεδέρ καὶ συναχάρῃ αὐτούς διὰ τὴν ἀπόκτησιν τούτου ἐξαισίου λίθου.

ΑΙ ΚΟΥΒΑΡΙΣΤΡΑΙ

Κατ' ἀρχὰς κῶπεται τὸ ξύλον εἰς ράβδους μήκους 4—5 ποδῶν καὶ πλάτους 7-8 δακτύλου μέχρι 3 δακτύλων, κατὰ τὸ μέγεθος τῆς κουβαρίστρας. Αἱ ράβδοι αὗται ἀφοῦ ξηρανθῶσιν ἐντελῶς, χωρίζονται εἰς μικρότερα τεμάχια καὶ ξηραίνονται πάλιν διὰ θερμοῦ ἀέρος ἐντὸς καμίνου. Κατὰ τὴν στιγμήν, καθ' ἣν κῶπεται, ἕκαστον τεμάχιον διατρυπᾷται συνάμα καθέτως καὶ ἐπὶ τέλους τίθεται ὑποκάτω μακροῦ καὶ ταχέως στρεφομένου τρυπάνου. Μετὰ ταῦτα μίᾳ μόνῃ στροφῇ ἐκάστου τεμαχίου ἐπὶ μικρῶν μαχαίρων, στρεφομένων μὲ ταχύτητα ἀστραπή, σχηματίζει τὴν κουβαρίστραν κατὰ τὸν δουθέντα τύπον, καὶ τοῦτο εἰς ἕν δευτερόλεπτον δι' ἐκάστην κουβαρίστραν.

Σαφρὰ μικρῶν παίδων προφοδοτεῖ τὴν μηχανήν.

προκρίωτερον ἐπάγγελμα: τὸ τοῦ δημίου! Ὡς γνωστοὶν οἱ Ὀθωμανοὶ, μὴ ἔχοντες ὀρισμένους δημίους, ἀναθέτουσιν ἐκάστους τὰς θανατικὰς ἐκτελέσεις εἰς κατάλληλα πρόσωπα, συχνότατα δὲ εἰς ῥωμαίλους Ἀθιγγάνους, καὶ ὡς τοιοῦτον εὐχὴ ἔπαξ καὶ δις ἐξέλεξαν τὸν ἀθλητικώτατον Κερά Ἀχμέτ, τὸν ὁποῖον ἱκνῶν καὶ ἱκνέοντον τὰ παιδιὰ μετὰ τρόμου προσβλέπουσι νῦν ὡς ἀληθῆ *Μπαμπούλαν*.

ΜΕΤΕΩΡΑ
Μονὴ Ἁγίου Γεωργίου.

Ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καίτοι 10 περίπου λεπτὰ ἀνατολικῶς τῆς Μονῆς Βαλαῶν καὶ εὐρίσκεται, ὡς ἐκείνη, ἐπὶ ὅλως ἀνεξαρτήτου βραχίου, ἔχοντας ἐκτετασιν δύο στρεμμάτων καὶ ὕψος 85 μέτρων ἀπὸ τοῦ μέρους τῆς ἀναβάσεως. Ἐκτίσθη κατ' ἄρχας τῷ 1388 ὑπὸ τοῦ ἀσκητοῦ Νικάνωρος, ἐξάρχου Σταγῶν, καθωσαίσθη δὲ καὶ ἐπιτοιογραφηθῆ ὑπὸ τοῦ ἱεροδιακόνου Κυπριανοῦ τῷ 1528. Περιεργεὶ κλῆν, 10 κέλλαι, ὀμβροδέκτην ἢ δὲ τῆς ἀνάσσης καὶ καθόδου κρεμαστῆ κλίμαξ περιλαμβάνει 62 βαθμοὺς.

ΑΡΧΑΙΟΝ ΝΟΜΙΣΜΑ

Τὸ νόμισμα τοῦτο εἶνε τοῦ κοινοῦ τῶν Ἀρχαίων, καὶ ἐκτίθη ἐν Μενελοπολεὶ ἐπὶ Ἐπαμεινώνδου. Φέρει ἄρ' ἐνὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ Λυκαίου Διὸς καὶ ἄρ' ἑτέρου τὸν Πηνά, τὸν θεὸν τῶν Ἀρχαίων, πύ-ἱερὸν ὑπῆρχεν ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὄρους.

ΤΗΛΕΦΩΝΗΜΑΤΑ

Κυρία *Συνδρομητρια*, ἀπὸ τὰ γνωστὰ μέσα δὲν ὠφέλησαν τὴν κόρη σας, δοκιμάσατε πρῶτον τὸ ἐξῆς ἡπλοῦστατον τοῦ ἱατροῦ Hutchinson, τὸ ὁποῖον συνιστᾷ ὡς ἀσφαλέστατον: Ἄμα ἀρχίσθη ἡ αἰμορραγία τῆς ῥινὸς βυθίσατε τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τῆς κόρης ἐντὸς ὕδατος ὅσον τὸ δυνατόν θερμότερου. Ἄλλ' ἐὰν δὲν ἰδῆτε καὶ ἐκ τούτου ὠφέλειαν, τότε κατὰ τὴν «*Medecine Moderne*» καταφύγετε εἰς τὴν ἀντιπυρίνην. Ἡ κόρη σας ἄς ῥοφᾷ ἀντιπυρίνην, ἅμα ἀρχίσθη νὰ σπλῆ τὸ αἷμα. Ἄς ῥοφᾷ ἀνὰ δύο τρία λεπτά μίαν καλὴν πρέζαν. Μὴ φοβηθῆτε, διότι εἶνε ἀκίνδυνον τὸ φάρμακον. Ἄν ἡ αἰμορραγία εἶνε ἰσχυρὰ καὶ ἐπιμένῃ, τότε κοκκίσατε δι' ἀντιπυρίνης τεμάχια βῆμβικου καὶ θέσατε εἰς τοὺς ῥῶθινους. Κατ' ἄρχας τὸ αἷμα μαυρίζει, ἔπειτα δὲ σταματᾷ, ὡς ἐκ τῆς μεγάλης αἰμοστατικῆς δυνάμεως τῆς ἀντιπυρίνης.

ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΧΑΡΤΙΑ

ΕΡΩΤΗΣΙΣ

- Ποῖα ἀγρυπν εἶνε θερμότερα :
- Ποῖον τὸ εὐγενέστερον αἶσθησι :
- Τι φοβερώτερον : γυναικὸς ἔφος ἢ ἀνάσσης μῖσος

ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(15—21 Μαΐου)

Μετεωρολογικὰ Στοιχεῖα	Ἡμέρα							Ἐξηγήσεις
	15	16	17	18	19	20	21	
Βαρομετρικὴ πίεσις	751,7	751,4	751,5	749,7	749,3	751,3	753,8	Ἡ βαρομετρικὴ πίεσις ἐκτιμᾶται εἰς χιλιοστὰ τοῦ μέτρου.
Μέση θερμοκρασία	20,7	21,5	22,8	23,3	23,2	21,3	23,1	Ἡ μέση θερμοκρασία κατὰ τὴν ἑκατοντάβαθμον κλίμακα ἐκτιμώμενη, παριστᾷ τὸν μέσον ὅσον τῶν διαφόρων θερμοκρασιῶν τῆς ἡμέρας.
Ἐλαχίστη θερμοκρασία	14,0	16,7	15,6	17,0	17,1	18,2	15,9	Ἡ ὀρετικὴ ὑγρασία ἐκτιμᾶται ἀπὸ τοῦ 0 μέχρι τοῦ 100 τὸ 0 παριστᾷ τὴν τέλειαν ξηρασίαν, τὸ δὲ 100 τὴν μεγίστην ὑγρασίαν τῆς ἀτμοσφαιρας.
Μεγίστη θερμοκρασία	24,8	25,8	26,9	27,6	27,4	26,0	28,0	Ἡ ῥοσση καὶ ἡ χιών ἐκτιμῶνται εἰς χιλιοστὰ τοῦ μέτρου, καθ' ὕψος ἄνω τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς.
Σχετικὴ ὑγρασία	66	65	44	61	62	70	67	Τὰ νέφη ἐκτιμῶνται ἀπὸ 0 εἰς 10 τὸ 0 παριστᾷ τὸν ἐντέλειον ἀνεμεικτον οὐρανόν, τὸ δὲ 10 τὸν τέλειον κεκαλυμμένον ὑπὸ νεφῶν.
Βροχὴ	—	—	—	ψεκᾶδες	—	ψεκᾶδες	ψεκᾶδες	Ἡ ἐντάσις τῶν ἀνέμων ἐκτιμᾶται ἀπὸ 0 εἰς 9 τὸ 0 παριστᾷ τὴν νημερίαν, τὸ δὲ 9 τὴν ὕσέλλαν.
Χιὼν	—	—	—	—	—	—	—	
Χάλαξα	—	—	—	—	—	—	—	
Νεφτ	6	2	5	4	6	6	3	
Ἄνεμος καὶ ἐντάσις αὐτοῦ	N.0	NNΔ.4	NΔ.3	NΔ.2	NΔ.2	NNΔ.2	N.3	
Θάλασσα	ταταραχμῶν	λ. κυματωσῆς	ὀλιγονταταραχμῶν	κυματωσῆς	ὀλιγονταταραχμῶν	γαλήνικα	ὀλιγονταταραχμῶν	

Παρατηρήσεις. — Ἡ βαρομετρικὴ πίεσις καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ὀλίγον ἀπεμακρύνθη τοῦ συνηθῶς ὕψους τῆς ὑδροβαρομετρικῆς στήλης κατὰ τὸν τρέχοντα μῆνα, ἐνθ' ἡ μέση θερμοκρασία τῆς ἀτμοσφαιρας κατὰ τὸ πλείστον ὑπερέειν εἰς 3 βαθμοὺς τὴν συνηθῆ μέσην θερμοκρασίαν τοῦ μηνὸς Μαΐου. Ἡ σχετικὴ ὑγρασία τοῦ ἀέρος ἦτο ἀνωτέρα τῆς συνηθῶς κατὰ τὸν τρέχοντα μῆνα, ἰσχυρὰ κατὰ τὴν 17, ὅτε ἦτο κατωτέρα αὐτῆς. Οἱ ἐπικρατήσαντες ἀνεμοὶ εἶνε οἱ συνηθῆς κατὰ τὸν Μάιον ἐν Ἀθῆναις, ἦτοι κυρίως ὁ NΔ καὶ ἐν μέρει ὁ N. Ὁ οὐρανὸς καθ' ὅλον τὸ διάστημα αὐτὸ οὐδέμιαν ἀνεμεικτον ἡμέραν παρουσιαίει τὸ φαινόμενον αὐτὸ ὅλως ἐξαιρετικῶν διὰ τὸν τρέχοντα μῆνα, συνετέλεσεν ἀρκασιῶς κατὰ τῆς θερμοκρασίας, ἦτοι ἄνω αὐτοῦ βεβαίως ἢ κατὰ τὸ ἀνωτέρω.